

AGOT

*Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu-ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Muoti-ja vaatetussunnittelu*

*Janni Annina Vepsäläinen
opinnäytetyö
kevät 2011
93 sivua*

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni on luonnonmuodoista ja naamioriiteistä inspiraationsa saanut konseptuaalinen tunnelmamallisto naisille. Tuotteet on pääasiassa valmistettu neuloksesta.

Tärkeimpinä inspiraationlähteinäni ovat olleet kolme teosta: Ryan McGinleyn valokuvasarja Moonmilk (2009), Galembo Phyllis nimisen taiteen professorin naamiotutkielma Maske (2010) sekä ohjaaja Godfrey Reggion elokuva Koyaanisqatsi: Life out of Balance (1982). Olen tutkinut luonnon kulttuureissa esiintyviä naamioriittejä sekä ihmisen ja luonnon välistä suhdetta näissä riiteissä.

Lopputyöni tavoitteena on ollut luoda voimakkaan visuaalisia tuotteita erilaisten neulostekniikoiden ja väriyhdistelmien avulla. Pyrin välittämään mystistä tunnelmaa. Tuotteissa on viitteitä erilaisista luonnon struktuureista.

Kohderyhmänäni on kokeilevat nuoret naiset. Vaatteideni avulla nainen voi halutessaan piiloutua vaateen sisään tai paljastaa osia itsestään. Vaatteeni tuovat turvaa ja toimivat puskureina ihmisen ja maailman välissä. Olen tutkinut naamioitumisen sekä piilottamisen ja paljastamisen välistä jännitettä. Lopputyöni on visuaalinen tutkimusretki värien, rakenteiden ja naamioitumisen maailmaan.

avainsanat: neule, pinnanmuodot, naamioituminen, stuktuurit, luolat

kollaasi lokakuulta 2010

*Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design
Degree Programme in Design
Fashion Design*

*Janni Annina Vepsäläinen
Graduation work
spring 2011
93 pages*

ABSTRACT

My graduation work is a conceptual collection for women. It is based on mask-rituals and structures in nature. Collection is mainly knitted.

My main inspiration sources are two different books: Ryan McGinley's photo book Moonmilk (2009) and Maske by Galembo Phyllis (2010). A movie Koyaanisqatsi: Life out of Balance (1982) by Godfrey Reggio has been an essential part of my process. I have collected a lot of visual material including pictures of gemstones, minerals, caves and masks. Many of the mask rituals I have explored, reflect the situation between man and nature.

My main goal has been to create strong visual clothes. I have tried to convey a mystic atmosphere. Woman who wears my clothes is playful and curious. With the help of my pieces woman can either reveal or hide herself. I have tried to reflect this tension between covering and unmasking in my collection. My clothes are ought to be some kind of modern, wearable masks which can protect, give hope and help women to stand out. The collection is an adventure to the rich world of colours, structures and masquerade.

keywords: knitting, structures, masks, unmasking, nature, caves

SISÄLLYS

Sanasto

1. Johdanto

2. Aiheen esittely 2-7

2.1 Naamiot: voiman leikki

2.2 Koyaanisqatsi ja Moonmilk

2.3 Kohderyhmä

2.4 Tuotteet ja materiaalit

2.5 Tavoitteet

3. Ideamaailma 8-13

3.1 Värit ja muodot

3.2 Neuleen monet mahdollisuudet

3.3 Tunne, arvot ja kokemuksellisuus

3.4 Kuvallinen inspiraatio

4. Suunnitteluprosessi 14-41

4.1 Keräily

4.2 Materiaalikokeilut

4.3 Kollaasit

4.4 Drapeeraus

4.5 Luonostelu piirtäen

4.6 Kaavoitus

5. Mallisto 42-51

5.1 Runkosuunnitelma

5.2 Materiaalit

5.3 Värikartta

5.4 Toteutettujen tuotteiden taustat

6. Tuotteet 52-87

7. Arviointi 88-89

Lähteet

*Kuvakaappaus elokuvasta
Le scaphandre et le papillon
2007*

SANASTO

Kirjoneule:

Kirjoneule on kuvioneulos, jossa neulottava kuvio muodostuu neuloksen tekniselle oikealle puolelle. Tekniselle nurjalle jäävät lankalenkit. Kirjoneule on ohuin mahdollisista kuvioneuloksista.

Jacquard-neulos:

Jacquard on kahdella neulatasolla toteutettava neulos, joka mahdollistaa monimutkaisten kuvioden toteuttamisen. Ylimääräiset langat kulkevat koko ajan mukana ja ne sidotaan tasaisin välein neulokseen.

Intarsia-neulos:

Kirjoneule on yksi intarsianeulostyyppi. Intarsiassa on jokaisella silmukalla ainoastaan yksi aktiivinen väri. Lankaa ei kuljeteta nurjalla pouolella vaan jätetään roikkumaan värin vaihtuessa. Tämä tekniikka muodostaa toisiinsa sitoututumattomia väripalstoja tekniselle nurjalle.

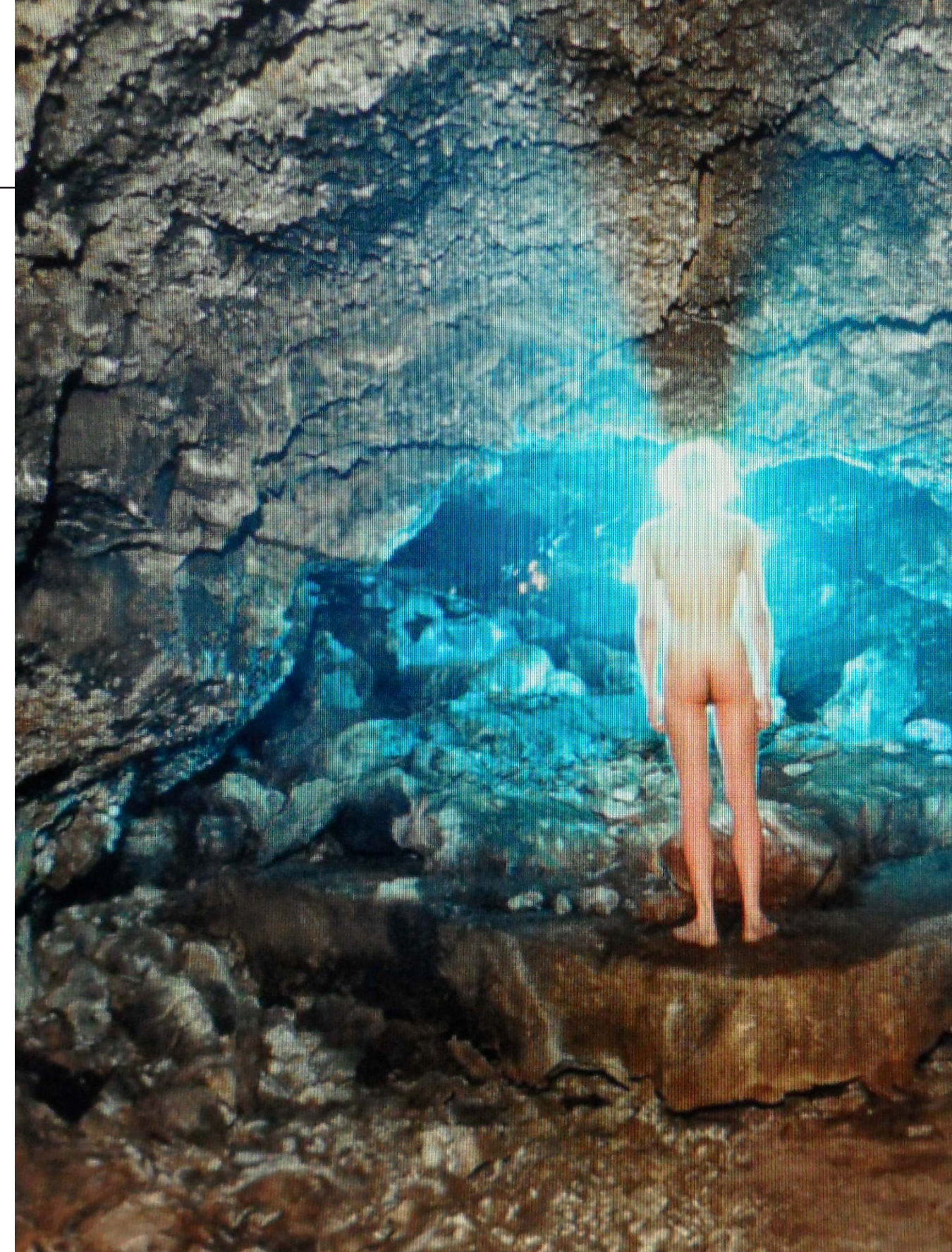
Onteloneulos:

Onteloneulos on kuvioneuletyyppi, jossa värialueet muodostuvat vastakkaisina väreinä neuloksen tekniselle nurjalle. Onteloneulos on hyvin paksu neulos.

Lins-links-neulos:

Tämä neulostyyppi muodostuu nurjista- ja oikeista silmukoista sekä näiden silmukkatyyppien keskinäisestä järjestyksestä. Neuloksessa kone neuloo vuorotellen oikeita ja nurjia silmikoita kahdella eri tasolla. Neuloksen lopullinen muoto riippuu silmukoiden välisestä jännitteestä sekä yhtenäisten silmukka-alueiden koosta.

*Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer, Ring,
2002, ammattina vaate, Porvoo, WSOY*

McGinley Ryan, 2009, Moonmilk

Ekpe naamiaiset, Galabar, Nigeria 2005, Galembo Phyllis, 2010, Maske

1. Johdanto

KOYAANISQATSI!

Sana on natiiviamerikkalaista Hopi-kieltä ja tarkoittaa vapaasti suomennettuna elämää myllerryksessä, tasapainotonta elämää ja elämäntilaa, joka vaatii muutosta. Nämä sanat kuvaavat pyrkimyksiäni myös opinnäytetyömallistossani.

Opinnäytetyöni on visuaalinen tutkielma luonnon monimuotoisuudesta, sattumanvaraisuudesta ja yllätyksellisyydestä. Työni tavoitteena on ollut rakentaa visuaalinen maailma, jossa väreillä ja struktuureilla on jännitteinen suhde toisiinsa. Värien ja pinnanmuotojen kautta olen pyrkinyt ilmentämään luonnossa esiintyviä rakenteita.

Mallistoni on ennen kaikkea konseptuaalinen kokonaisuus. Voimakas silhuetti ja struktuuralliset neulospinnat ovat visuaalisesti hallitsevassa osassa tuotteissani. Avainsanoikseni ovat muodostuneet: mahtipontisuus, teatraalisuus, seremoniallisuus ja yllätyksellisyys.

Olen pyrkinyt lataamaan vaatteisiin merkityksiä ja tunteita, jotka ovat ikiaikaisia. Tällaisia teemoja ovat esimerkiksi kysymys ihmisen ja luonnon välisestä kommunikaatiosta sekä ihmisen kautta-aikaisesta tarpeesta imitoida luontoa. Työni tavoitteena on ollut tutkia ihmisen ja luonnon välistä suhdetta sekä kaikkea sitä mystisyyttä, joka liittyy ihmisen ja luonnon kohtaamiseen.

Naamioitumisen perinnettä tutkimalla olen havainnut, että naamiot ovat tavallaan ihmisen ja luonnon välissä. Ne ovat myös kahden ihmisen välissä, sekä ihmisen ja jumaluuksien välissä. Tämä tematiikka heijastuu valmistamiini vaatteisiin. Muhkeat, pehmeät neulokset synnyttävät mielikuvan turvallisuudesta ja suojautumisesta; eräänlaisesta naamioitumisesta.

Olen halunnut tuotteideni omaavan, naamioiden tapaan, merkityksiä ihmisen ja toisen ihmisen kohtaamisesta. Tavoitteenani on ollut rakentaa huomiota herättäviä kokonaisuuksia, joilla on myös interaktiivinen lataus. Uskon, että useat tuotteeni ovat miellyttävän tuntuista ja herättävät halun koskea ja tunnustella niitä. Tämä ulottuvuus tuo tuotteille lisäarvoa. Vaatteisiin pukeutunut henkilö saa osakseen paljon huomiota ja kosketuksia.

Mallistoni ei ole rajattu tiettyyn sesonkiin. Voimalliset visuaaliset elementit ja liioitellut mittasuhteet tekevät vaatteista enemmänkin taideteoksia kuin yhteen sesonkiin si-
dottuja tuotteita.

2. Aiheen esittely

Agot, mallistoni nimi merkitsee nigerialaisessa Egbung kylässä vietettävää naamiojuhlaa. Juhlalle on ominaista se, että ainoastaan naiset pukeutuvat naamiaisasuihin. Agot-esiintyjä pukeutuu koko vartalon peittävään, värikkäästi kuvioituun kankaaseen. Päässään hänellä on maalattu päähine. Agot naamiaisilla on suuri sosiaalinen ja viihteellinen merkitys yhteisössä. (Galemo, 2010)

Opinnäytteeni on visuaalinen tutkielma ja tunnelma-kuvaus, joka perustuu ennen kaikkea havaintoihin. Olen poiminut kiinnostavia asioita luontoa käsittelevästä inspiraatiomateriaalistani sekä ympärilläni olevasta luonnosta. Olen pyrkinyt valmistamaan näyttäviä avaintuotteita, jotka kuvastavat voimakkaasti haluamaani mystistä tunnelmaa

Luonnostekniikoiden ja materiaalikokeilujen kautta olen pyrkinyt saattamaan havaintoni konkreettiseen muotoon. Eri neulosrakenteiden avulla olen tuottanut haluamiani pinnanmuotoja ja väriyhdistelmiä. Olen ikään kuin maalannut lankojen avulla tulkintani tekemistäni havainnoista.

2.1 Naamiot: voiman leikki

Etenkin alkuperäiskulttuureissa ihmisellä on usein tarve imitoida luontoa. Luonto on parannuksen, voiman ja mystiikan lähde. Jumaluudet ilmenevät usein eläinten hahmossa. Eläinhahmoilla on mystisiä voimia ja niiden imitointi on tärkeää tutkimissani naamioriiteissä. Vaatteissa tai päähineissä esiintyvät eläimet tai eläinten osat, kuten sarvet, tuovat käyttäjälleen saman eläimen omaamat mystiset voimat. Joissakin shamaanikulttuureissa vaateet, päähineet ja eläimen osista tehdyt taikakalut ovat välineitä, joilla shamaani jopa muuttaa itsensä eläimeksi. Olen pyrkinyt paneutumaan tähän aspektiin mallistoani suunnitellessa.

Olen halunnut vangita tiettyä mystiikkaa sekä voimallisuutta tuotteisiini. Olen leikitellyt ajatuksella, että vaatteideni avulla käyttäjä voisi muuttua osaksi luontoa, eläimeksi tai kasviksi. Tämän metamorfoosin kautta nainen saisi salaperäisiä, mystisiä voimia.

Naamioilla on uskonnollisia, sosiaalisia ja poliittisia merkityksiä. Ne suojelevat, tuovat ylluonnollisia voimia yhteisön keskuuteen sekä toimivat välittäjänä tuonpuoleisen ja näky-

vän maailman välillä. Naamioiden avulla otetaan yhteyttä esi-isiin, pelotellaan vihollista sekä lepytellään jumaluuksia. Ne vahvistavat yhteisön sisäistä hierarkiaa sekä tarjoavat kollektiivista ja henkilökohtaista valtaa. Ne toimivat rekvisiittana tanssissa sekä performansseissa ja toimivat sosiaalisina koodeina yhteisön sisällä. (Lönnqvist, 2008)

Naamiot kuvaavat myös ideologisia piirteitä, kuten hyveitä ja kauneutta. Toisaalta niissä esiintyy äärimmäistä rumuutta tai paholaista kuvaavia teemoja. Naamiot voivat olla abstrakteja tai hyvinkin konkreettisia. Usein kuvattavan hahmon piirteitä liioitellaan voimakkaasti. Näin ikään kuin voimistetaan sitä visuaalista viestiä, joka halutaan välittää. Olen tehnyt tämän havainnon intuitiivisesti tutkiessani kuvamateriaaliani (Grønning, 1997 ja Galemo, 2010) Tämä on kiinnostava aspekti oman projektini kannalta. Olen luonnostellessani pyrkinyt liioittelemaan tiettyjä vartalon osia ja muotoja. Leveät hartiat ja suuret elementit ylävartalolla ovat tärkeässä osassa tuotteissani.

Naamiot myös ottavat kantaa ihmisen omaan tulkintaan itsestään; haluaako hän peittää vai paljastaa jotain itsestään. Naamioiden voima välittyy paitsi käyttäjälle myös yleisölle. Naamioiden avulla otetaan usein yleisö mukaan rituaaleihin ja draamoihin. Väreillä on suuri merkitys. Aivan kuten luonnossakin tietyt värit ovat pelotuksen ja toiset houkutuksen värejä. Olen pyrkinyt löytämään samanlaista autenttisuutta ja merkityksellisyyttä omaan mallistooni voimakkaiden väriyhdistelmien avulla.

Toivoisin omien tuotteideni olevan ikään kuin puettavia, moderneja naamioita, jotka tuovat ihmiselle turvaa, toimivat suojana maailman ja ihmisen välillä sekä herättävät toivoa. Toisaalta niiden avulla voi erottua, herättää huomiota, viihdyttää. En pelkää humoristisiakaan vivahteita. Haluan vaatteiden omaavan tiettyä seremoniallisuutta. Aivan kuten luonnon kulttuureissa esiintyvät naamiot, tuotteeni ovat psyykkisiä, taiteellisia ja symbolisia. Niillä on sosiaalinen merkitys ja sisäänrakennettu arvolataus.

Galemo Phyllis:n kirjassa Maske on useita esimerkkejä asuista, jotka esittävät tiettyjä eläimiä tai kasveja. Olen käyttänyt suunnittelussani tavallaan samaa tekniikkaa. Kasvit, kivet ja linnut ovat antaneet materiaalikokeiluilleni muodon, värin

ja rakenteen. Olen pelkistänyt ja yksinkertaistanut luonnon antamia vihjeitä sekä antanut niille konkreettisen muodon neuleen avulla. Olen leikannut osia linnuista ja kivistä sekä rakentanut niistä kollaasien avulla tuoteluonnoksia. Tällä tavalla olen tavallaan suoraan siirtänyt osia elämistä sekä kasveista tuotteisiini.

Naamioille olennaista on usein peittävyys. Kasvojen peittäminen ja oman identiteetin salaaminen tuntuu olevan yhteistä monissa naamioitumisen perinnettä jatkavissa kulttuureissa. Naamiot liittyvät usein myös tarkkaan määriteltyyn hetkeen tai riittiin. Niitä ei käytetä jokapäiväisesti. (Galemo, 2010 ja Gordon, 2010). Samaa ajatusta olen tuonnut omaan mallistooni. Osa tuotteista on näyttäviä vaatteita, joita käytetään vai aivan erityisissä tilanteissa.

2.2 Koyaanisqatsi ja Moonmilk

Elokuva Koyaanisqatsi kuvastaa hyvin sitä tunnelmaa, johon olen halunnut mallistollani pyrkiä. Elokuvan ensimmäiset 30 minuuttia kiteyttävät visuaalisesti sen mielenmaiseman, joka minulla on ollut mallistoa tehdessäni. Elokuvan alku koostuu pääasiassa hidastettuna kuvatuista maisemista ja luonnonilmiöistä. Kuvauksessa on käytetty hyödyksi myös intervallikuvausta. Elokuvan taustalla soi jatkuvasti mahtipontinen musiikki, jossa toistetaan ajoittain sanaa Koyaanisqatsi.

Elokuva on kuin kaksituntinen eppinen runo, joka kuvaa ihmiskunnan elinkaarta ja luonnossa tapahtuvia ilmiöitä. Luonnon ikaikainen monimuotoisuus ja toisaalta jatkuva luonnonilmiöiden välinen liikehdintä kulkee elokuvassa rintarinnan ihmislajin kehityskulun kanssa. Elokuva alkaa muinaisista luolamaalauksista ja päättyy ilmassa räjähtävään varuussukkulaan.

kuvakaappaus elokuvasta Koyaanisqatsi: Life out of Balance (1982)

Alun ja lopun väliin rakentuu kertomus luonnon monimuotoisuudesta ja kauneudesta sekä toisaalta ihmisen ja tämän rakentaman ympäristön kaoottisuudesta. Värit ja tunnelma ovat henkeäsalpaavia. Elokuvan tarkoituksena on luoda katsojalle voimakas kokemus. Elokuva pyrkii mielestäni kuvaamaan ihmisen ja luonnon suhdetta sekä ihmisen ja teknologian välistä jännitettä. Elokuva pureutuu juuri siihen tematiikkaan, jota olen pyrkinyt omassa projektissani tutkimaan.

Ryan McGinleyn valokuvakirja Moonmilk on kokoelma Pohjois-Amerikassa kuvatuista tippukiviluolista. Kuvaaja on eriväristen valojen avulla luonnut unenomaisia maisemia. Kuussa on värikylläisen luolan lisäksi kuvattuna pieni, lähes huomaamaton ihmishahmo. Ihminen sulautuu luolaston seinämään ja on varsin pienessä roolissa mahtipontisen luonnonmuovaaman kivimassan keskellä. McGinleyn kuvaamat ihmishahmot ovat astuneet ikivanhaan, tuhansien vuosien hitaan muovaamisen myötä syntyneeseen kompleksiin. Tässä ajatuksessa on mielestäni mielenkiintoinen lataus.

McGinleyn kuvissa minua kiinnosti ensisijaisesti niiden runsas värimaailma. Ammensin kuvista inspiraatiota ja läpi koko prosessini jokaisen vaiheen.

Keskeinen osa suunnittelutyötäni on ollut luonnollisesti erilaisten neulosrakenteiden tutkiminen sekä kehittäminen. Olen paneutunut eri lankojen ominaisuuksiin sekä kehitellyt aikaisemmin oppimiani neuletekniikoita. Silmukoiden maailma on toisinaan hyvin monimutkainen. Olen neulosten avulla pyrkinyt ilmaisemaan visuaalisista havainnoistani syntyneitä mielikuvia.

2.3. Kohderyhmä

Mallistoni on suunnattu kokeilevalle, rohkealle ja leikkisälle naiselle. Vaatteisiini pukeutuvalla naisella on monta puolta. Toisaalta hän on herkkä, piiloutuva, hieman ujokin. Toisinaan hän taas haluaa erottua, pöyhistellä ja olla rohkea. Hän haluaa vaatteillaan erottua, mutta toisinaan kaipaa suojaa ja peittävyyttä. Minulle on tärkeintä tuotteideni luoma tunnelma ja käyttäjälle syntyvä kokemus.

2.4 Tuotteet ja Materiaalit

Neulominen on intohimoni. Tästä syystä päädyin valmistaamaan neulottuja tuotteita. Neulos myös mahdollisti tavoittemieni kolmiulotteisten rakenteiden tuottamisen.

Pyrin kudottujen kankaiden avulla säilyttämään tuotteissa tietyn ilmavuuden ja keveyden vastakohtana toisinaan raskaillekin neulospinnoille. Halusin yhdistelmien olevan kontrastisia.

Olen valinnut kankaita, jotka ovat toisaalta hauraita ja herkkiä, toisaalta teollisen värikkäitä. Lankavalintani ovat pääasiassa puuvillaa, silkkiä, alpakkaa ja villaa. Olen suosinnut luonnonkuituja ja melko eksklusiivisia lankoja. Koska luonto on koko mallistoni perusta, olisi ristiriitaista käyttää kovin paljon synteettisiä materiaaleja. Valitsemani kankaat ovat pääasiassa silkkiä ja puuvillaa.

2.5 Tavoitteet

Tunnelmakuvaus, voima, tunnelataus- näihin sanoihin kiteytyy tavoitteeni malliston suhteen. Jos onnistun pysäyttämään hetken ja välittämään edes hitusen siitä luonnonelementtien sekä naamioiden voimasta, johon olen itse lumoutunut, olen onnistunut tavoitteissani. Jos katsojalle ja käyttäjälle välittyy tunne voimasta ja naamioitumisen mystiikasta, olen saavuttanut haluamani päämäärän.

Olen toki halunnut kehittyä myös neulesuunnittelijana. Olen tavoitellut haasteellisia teknisiä ratkaisua mainitsemiäni visuaalisten inspiraatiolähteiden rajoissa. Olen tavoitellut eheää kokonaisuutta, jossa voimakkaatkin elementit ja väriyhdistelmät olisivat sopusoinnussa.

*Agot naamiaiset,
Eyuk Ryhmä, Egbung kylä, Nigeria
Galembo Phyllis, 2010, Maske s. 79*

3. Ideamaailma

3.1 Väreistä ja muodoista

Prosessini alusta alkaen olen tietoisesti pyrkinyt rajamaan sitä viitealuetta, jonka sisällä suunnittelutyöni on tapahtunut. Minulle selvisi hyvin pian millaisen silhuetin haluan luoda. Pitkänmallinen alaspäin kapeneva muoto ja korostetut hartiat ovat olleet suunnitteluni ydin. Korostetulla ylävartalolla olen saanut tuotteisiini dynamiikkaa, draamaa ja voimaa. Minulle on alusta asti ollut tärkeää pitää yllä kokonaisuutta ja tunnelmaa tuotteissani. Tämä kokonaisvaltaisuus näkyy paitsi visuaalisesti myös prosessin eri työvaiheiden välisissä yhteyksissä

Värikarttani muodostui aivan alkuun lähinnä keltaisen eri sävyistä. Osittain teknisten rajoitteiden ja lankojen saatavuuden myötä värimaailmani on muotoutunut lopulliseen muotoonsa. Kaikki mallistossa käyttämäni värit ovat kuitenkin löydettävissä inspiraatiomateriaalistani. Värien kontrastisuudet ja kylläisyysasteet tukevat pyrkimystäni huomionhärättävyyteen. Mallistoni päävärit ovat oranssi, luumu, turkoosi ja harmaa. Musta ja valkoinen tuovat mallistooni ryhtiä ja graafisuutta. Olen tietoisesti tasapainoillut harmonian ja disharmonian välillä värejä valitessani. Mustan ja valkoisen avulla olen luonut hillitympiä, käytännöllisempiä tuotteita.

3.2 Neuleen monet mahdollisuudet

Tulevaisuuden haaveenani on suuntautua neulesuunnitteluun. Olin lukuvuonna 2009-2010 oppilasvaihdoissa Kööpenhaminassa Danmarks Designskolella. Tanskassa tutustuin muutamaa intohimoiseen neulojaan ja suoritin lyhyen neulekurssin. Viikon kestäneen kurssin aikana opin paljon ennen minulle vieraita tekniikoita ja inspiroiduin opiskelutovereideni intohimoisesta suhteesta neuleeseen. Jo tuolloin päätin valmistaa lopputyönäni neulemalliston. Aloittaessani opinnäytetyöni marraskuussa 2010 minulla oli kasa pieniä materiaalitilkkuja matkalaukussani. Ilman tuota kevään 2010 intensiivikurssia Kööpenhaminassa olisin tuskin uskaltanut ryhtyä kokonaisen neulemalliston valmistamiseen. On toki mainittava, että olen tähänastisella opiskelutaipaleellani työskennellyt melko paljon neuleen parissa. Aikaisemmat projektini olen kuitenkin toteuttanut pääosin käsin neulomalla ja virkkaamalla.

Opinnäytteeni on tutkimusmatka neuleen moniulotteiseen maailmaan. Vaikka se on vasta pintaraapaisu, olen

innoissani valitsemastani tiestä. Neulominen tuntuu juuri minulle ominaiselta tavalta tehdä vaatteita. Lopputyöprojektiini kautta minulle on avautunut entistä laajemmin neuleen eri mahdollisuudet. Olen oppinut paljon viimeistelytekniikoita; usein onnistumisen ja epäonnistumisen kautta. Olen oppinut neuletuotteen kaavoittamisesta ja teollisesta tuotannosta paljon. Tämä projekti on toivottavasti vasta alkusysäys kohti unelmaani toimia neulesuunnittelijana.

Haluan ideamallistollani myös osoittaa neuleen ajankohtauisuuden ja neuletekniikan tarjoamat mahdollisuudet. Kokeileva ja runsas mallisto toivottavasti inpiroisi muitakin; niin suunnittelijoita kuin kuluttajiaakin. Neuleeseen liittyy toki paljon haasteita. Erityisesti hitaus, kalliit materiaalit ja useat käsin toteutettavat tekniikat nostavat huomasti tuotteiden hintaa. Koen kuitenkin, että kaupalliseen, teollisesti toteutettavaan neuleeseen on mahdollista yhdistää kokeilevampiakin tekniikoita. Mallistoni voisi toimia ideapohjana tämänsuuntaiseen kehittelyyn. Neuleella on paljon myös ekologisesti tärkeitä ominaisuuksia. Neuloksen tekeminen ei vaadi samanlaisia voitelukemikaaleja kuin kutominen. Neulottuja tuotteita ei myöskään pestä yhtä usein kuin kudotusta kankaasta valmistettuja vaatteita. Huomattavan suuri osa vaateen elinkaaren aikana muodostuvasta ympäristökuormituksesta syntyy juuri pesun ja kuivauksen yhteydessä. Toivoisin myös, että mallistoni nähtyään tavalliset ihmiset innostuisivat neulomisesta ja, että he valmistaisivat enemmän neulottuja tuotteita omaan käyttöönsä. Tämän suuntainen kehitys olisi ekologisesti suotavaa.

Jatkokehittelyn myötä olisi mahdollista toteuttaa toinen, kaupallisempi mallisto nykyisen, konseptuaalisen malliston pohjalta. Tällöin tulisi tehdä radikaaleja muutoksia materiaalivalintoihin ja tekniikoihin. Mahdollisesti varsinaisen neuloksen määrää tulisi vähentää ja kaikkein monimutkaisimmat tekniikat jäisivät pois. Muutokset olisivat oleellisia etenkin kustannustehokkuuden ja ajankäytön kannalta. Koin kuitenkin, että alkuperäinen ideani olisi kärsinyt liikaa, mikäli olisin tehnyt näitä kompromisseja jo nyt toteutetun malliston yhteydessä. Tässä problematiikassa näen kuitenkin myös mallistoni tulevaisuuden. Koen nyt valmistettujen tuotteiden olevan suunnannäyttäjiä, joiden pohjalta voisin työstää kaupallisemman kokonaisuuden myöhemmin tulevaisuudessa.

*<http://historyofourworld.wordpress.com/>
Fossa Kraateri, Italia.*

3.3 Tunne, arvot ja kokemuksellisuus:

Tuotteisiini latautuu paljon tunnearvoa. Toivon valmiiden tuotteiden värimaailman ja tekniikoiden herättävän positiivisia tuntemuksia. Kokemuksellisuus on tärkeä tekijä mallistoni kannalta. Uskon, että värikkäät neulotut pinnat synnyttävät ihmisissä halun koskettaa vaatteita. Tämä edistää myös ihmisten välistä vuorovaikutusta. Tuotteet ovat haptisesti kiinnostavia. Tämä ulottuvuus tuo lisäarvoa vaatteisiini. Uskon, että käyttäjällä syntyy tuotteisiini voimakas tunneside. Käsityötekniikoiden ja teollisen toteutuksen yhdisteleminen on mielestäni myös arvoa lisäävä tekijä. Käsillä tekemiseen liittyy paljon positiivisia mielikuvia.

Kaikki edellä mainitut oletukset ovat laatutekijöitä, jotka toivoakseni välittyvät kuluttajalle ja vaateen katsojalle. Koskemisen ja katsomisen kautta tuotteistani välittyvä positiivinen tunne. Tunneside käyttäjän ja vaateen välillä on mielestäni tärkeää.

3.4 Kuvallinen inspiraatio

Olen mallistoa toteuttaessani sukeltanut runsaaseen visuaaliseen maailmaan; maailmaan, joka on täynnä värejä, draamaa ja mielikuvitusta. Se, miten alun perin päädyin aiheeseeni, oli hyvin sattumanvaraista. Tärkeitä taitekohtia ovat olleet McKinleyn ja Galmbo Phyllis:n kirjojen löytäminen sekä vierailu Lontoon Natural History Museum:n kivi- ja mineraaliosastolla. Myös kesäkuusta lokakuuhun suorittamani työharjoittelu Alexander McQueenillä on edesauttanut minua aiheeni valinnassa. Studiolla meillä oli käytössämme kattava käsikirjasto, jonne sujahdin aina sopivan tilaisuuden tullen. Törmäsin moniin mielenkiintoiisiin luontoa käsitteleviin kirjoihin. Työstin ajatusta omasta mallistostani työn lomassa, ja kun marraskuussa palasin Suomeen, istahdin suoraan neulekoneelle.

Ennen paluutani Suomeen olin valmistanut Lontoossa muutamia inspiraatiokollaaseja (ks. esimerkiksi s.6 ja s.12). Kollaaseissa on kuvia naishahmoista, jotka toimivat muusi-

nani prosessini alkumetreillä. Myöhemmin hylkäsin nämä pääosin Albert Moore:n maalauksista kerätyt naishahmot. Koin niiden olevan liian herkkiä ja eteerisiä omia visuaalisia tavoitteitani ajatellen. Lisäksi koin niiden olevan liian erilaisia muuhun lähdemateriaaliini verrattuna. Kollaasit kuitenkin ilmentävät hyvin sitä tunnelmaa ja elämäntyyliä, jonka toivoisin heijastuvan tuotteideni käyttäjille ja käyttäjistä.

Mainitsemiäni visuaalisten kokonaisuuksien lisäksi olen aktiivisesti pyrkinyt havainnoimaan myös ympärilläni olevaa luontoa ja sen monimuotoisuutta. Kannan mukani aina kameraa ja teen muistiinpanoja ottamalla kuvia näkemistäni asioista. Olen kerännyt melko kattavan ideapankin ja kuvakirjaston projektini aikana.

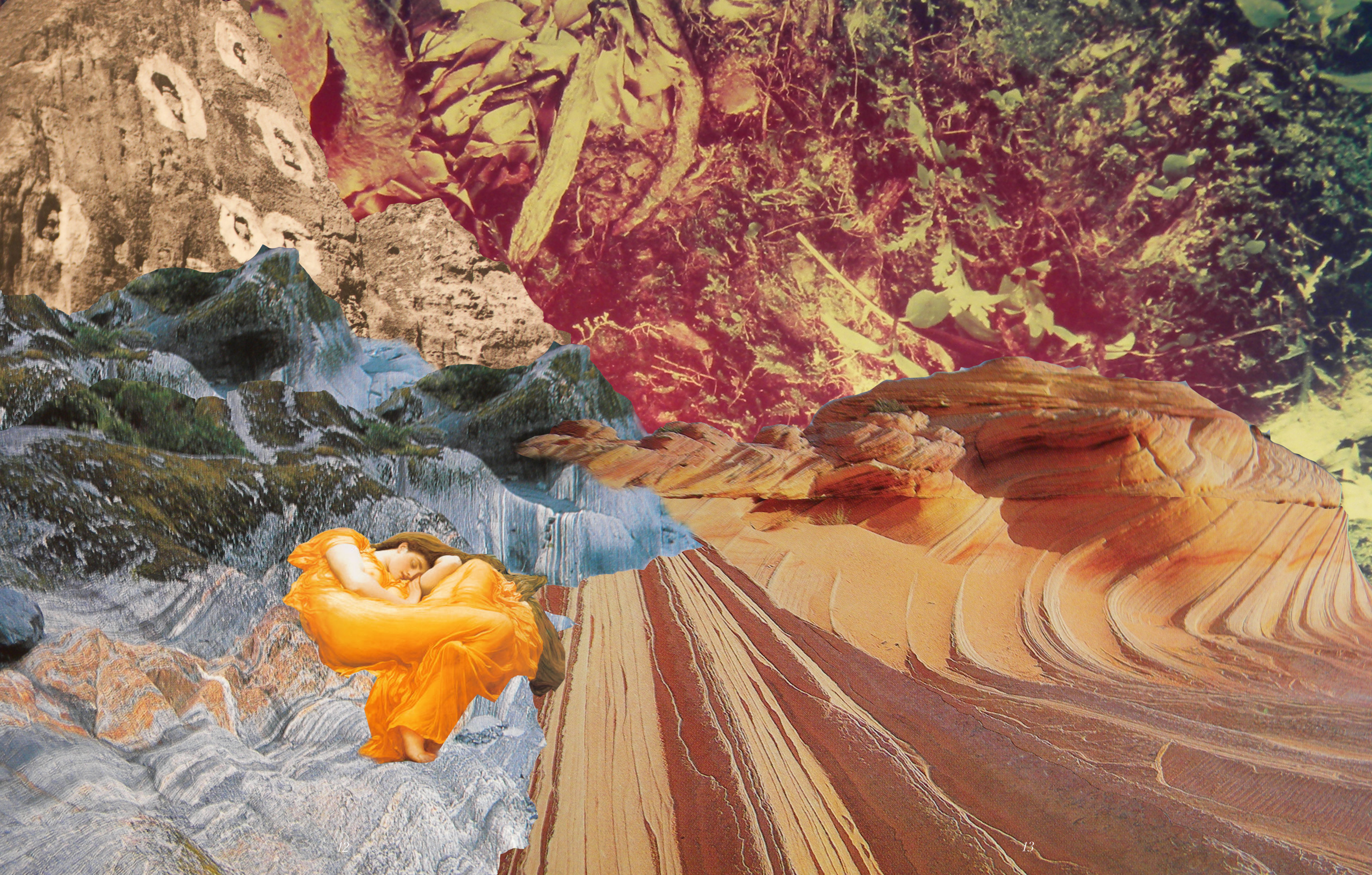
Koska visuaalinen lähdemateriaalini oli niin runsasta ja värikästä, oli vaarana jatkuvasti ajautua holtittomiin ja liian abstrakteihin ratkaisuihin. Pyrin yksinkertaistamaan toteutettavien tuotteiden muotoilua niin, että väreille sekä struktuureille jäisi enemmän tilaa hengittää. Projektin kuluessa valmistin valtavasti materiaalikokeiluja. Lopullisten tekniikoiden valitseminen tuntui aluksi vaikealta, mutta lopulta päädyin ratkaisuihin melko kivuttomasti. Ratkaisussa minua ohjasivat paitsi intuitio myös tekniset reunaehdot. Neulekonetyypit ja lankojen sekä värien saatavuus kussakin materiaalissa asettivat minulle rajoituksia.

Useat tässä kirjassa esittämäni kuvat olen kuvannut kameralla kirjoista ja tietokoneen ruudulta. Olen tällä menetelmällä halunnut korostaa kuvien voimakkaita värityksiä ja tällä tavoin luonut otoksiin kollaasimaisia piirteitä. Kuviin on syntynyt mielenkiintoista väreilyä ja vääristymiä.

Tippukiviluolissa minua on kiehtonut niiden pitkä kehitysprosessi. Luolastot syntyvät tuhansien vuosien luonnon hitaan muovaamisen tuloksena. Sisään kajastava valo luo upeita värisävyjä luolaston seinämiin.

Busbey III, Coenraads, Roots, Willis, 1999, Rocks & Fossils

4. Suunnitteluprosessi

Suunnitteluprosessini on karkeasti jaettavissa viiteen eri vaiheeseen. Nämä vaiheet nivoutuvat ja kulkevat osittain päällekkäin, mutta tietty selkeä järjestys sekä rytmi toteutuu eri vaiheiden välillä. Hyvin suuri osa suunnittelua on tapahtunut vasta neulottaessa. Vaikka olen valmistanut näytetilkkuja ja tehnyt pitkälle vietyjä kokeiluja, on kuitenkin värin ja langan toimivuus isossa kokonaisuudessa aina yllätys. Neuloessani olen aika-ajoin palannut inspiraatio-aululleni ja pyrkinyt havainnoimaan syntymässä olevaa tuotetta tunnelmakuvastoni jatkumona. Olen tehnyt radikaalejakin muutoksia tarpeen tullen. Olen esimerkiksi muuttanut hameen paidaksi.

Kun aloitin varsinaisten tuotteiden valmistamisen, olin haalinut kasaan valtavan visuaalisen kirjaston. Mukana oli käsinpiirrettyjä ja valokuvattuja kuvia linnuista, kasveista, ihmisen biologiasta ja hyönteisistä. Melko varhain aloin rajata aineistoani. Visuaalisen viitekehysten rajausta on käynyt melko kivuttomasti ja intuitiivisesti. Materiaalikokeilujen kautta olen tehnyt lähdemateriaalin karsintaa ja päättynyt huomaamattani suosimaan tiettyjä elementtejä. Olen luonnoksia tehdessäni melko sattumanvaraisesti pyrkinyt kuvaamaan tiettyjä visuaalisia elementtejä, kuten esimerkiksi sammalta tai tippukiviluolan seinää.

4.1 Keräily

Ensimmäinen vaihe oli keräily. Keräilyllä tarkoitan sitä vaihetta, jonka aikana olen haalinut kaiken kuvallisen materiaalin. Toki olen täydentänyt inspiraatiokuvastoani myös prosessin myöhäisemmissä vaiheissa.

Tälle vaiheelle ominaista on ollut into ja sattumanvaraisuus. Sattumanvaraisuus ja yllätyksellisyys ovat oikeastaan olleet merkittävässä osassa kaikissa työvaiheissani. Uskon suunnittelijana voimakkaasti yllätyksellisuuden voimaan. Pidän itseni jatkuvasti aktiivisena ja työskentelen intuitiivisesti. Luonnosprosessini on ollut dynaaminen ja olen pyrkinyt luopumaan liiasta pohdinnasta. Pohdinnan vuoro on tullut myöhemmin, kun olen ajatuksella työstänyt sekä jaotellut valtavaa luonnospinoani.

Aloitin keräilyn jo keväällä 2010 kun suoritin aikaisemmin mainitsemani neulekurssin Kööpenhaminan koulusani. Materiaalia on myöhemmin kartoitaneet käynnit Lontoon lukuisissa gallerioissa, kirjakaupoissa ja museoissa.

Keräilyvaiheeseen on kuulunut myös ensimmäisien lankojen ja kankaiden hankinta. Suunnitteluprosessini on ollut hyvin materiaalilähtöinen. Ensimmäisiä kankaita ja lankoja ostaessani keskityin niiden tuntuun ja väriin. Sukelsin runsaaseen värimaailmaan suurella innolla. Saavuttuani Suomeen marraskuussa oli minulla matkalaukku täynnä tekstiilejä. Useita jo tuolloin ostamistani langoista olen käyttänyt varsinaisiin tuotteisiin. Monta lankaa on toki jäänyt käyttämättäkin.

Nyt kun katson prosessiani takautuvasti, on alun innokas, intuitiivinen materiaalinhaalinta ollut kaikkein innostavin sekä huolettomin vaihe. Keräsin kuvallisen materiaalin lisäksi rutkasti intoa ja energiaa, joka on kantanut läpi koko projektin. Olen edelleen tavattoman inspiroitunut ja innostunut linnuistani, luolistani ja naamioistani. Voisin loputtomiin jatkaa samojen teemojen kehittelyä ja luonnon monimuotoisuuden tutkimista.

Projektin alkuvaiheessa lähdemateriaali ja kuvallinen viitekehys oli todella laaja. Materiaalia kerätessäni inspiroiduin runsaista väreistä ja struktuureista.

*Lintukuvat: Audubon John James,
Birds of America, 1997, Hertfordshire,
Wordsworth Editions Ltd*

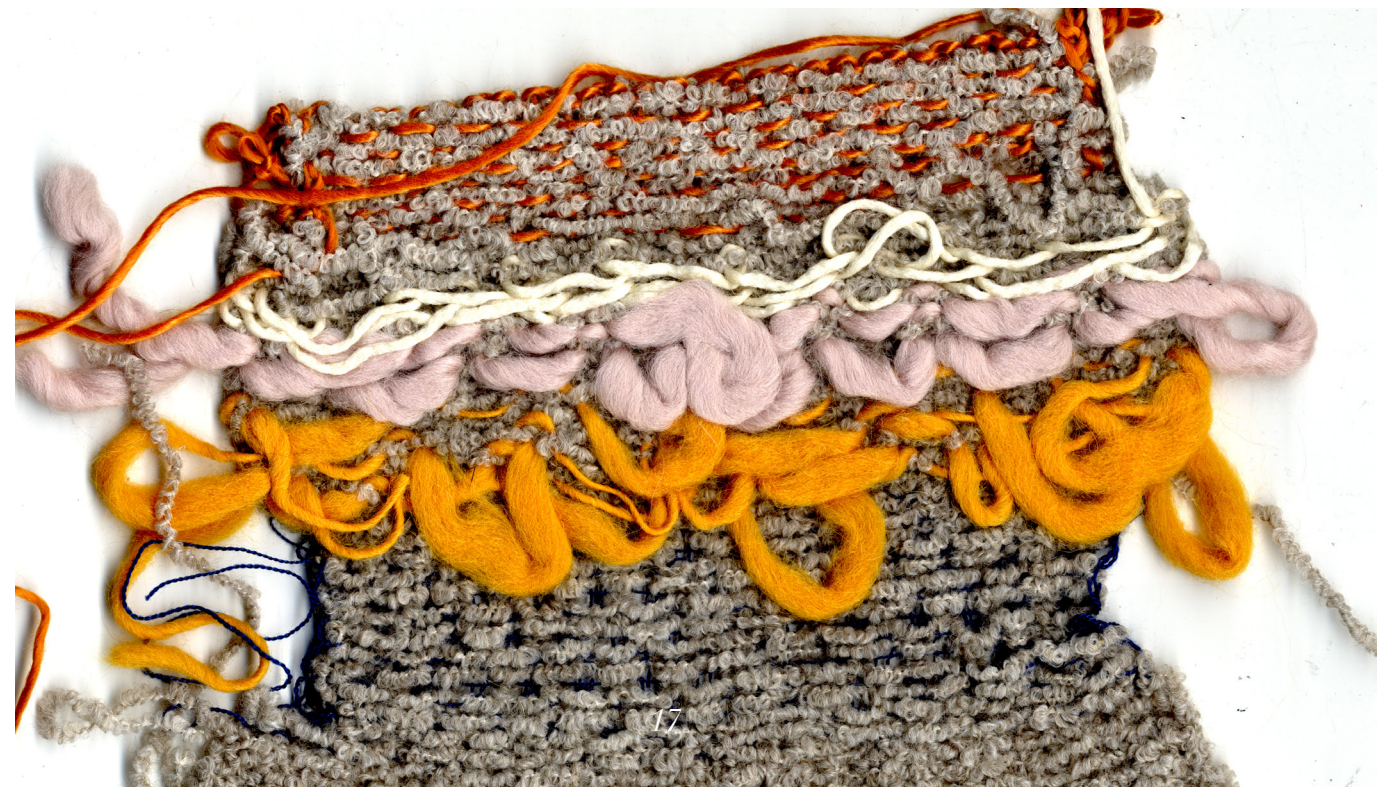
kollaasi tammikuulta 2011

4.2 Materiaalikokeilut

Suunnitteluprosessini toisessa vaiheessa olen työstänyt keräämääni materiaalia. Tämä työstäminen on ensisijaisesti tapahtunut materiaalikokeilujen avulla. Työstin kokeiluja melko intuitiivisesti. Luin paljon oppaita neulostekniikoista. Kokeilin erilaisia lankoja ja niiden toimivuutta kussakin tekniikassa. Olen valmistanut tillkuja sekä tavallisella käsiteollisella neulekoneella, että niin sanotulla paksulankakoneella. Se, kuinka paksu lanka kulkee sujuvasti neulojen läpi, ilmaistaan neulekoneissa gauge-luvulla. Kyseinen luku ilmaisee, kuinka monta neulaa tasolla on tuuman matkalla. Tavallisissa käsiteollisissa koneissa luku on yleensä 6, paksulankakoneissa 3. (*Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer, Ring, 2002*)

Materiaalikokeiluissani on pääpiirteissään kaksi teemaa. Ensimmäinen teema on kolmiulotteisuus, pinnanmuodot ja struktuurit. Näihin näytteisiin liittyy olennaisesti vastakohtaisuus. Olen pyrkinyt yhdistelemään paksuja ja ohuita tekniikoita, painavia ja kevyitä neuloksia sekä harvoja ja tiiviitä rakenteita. Näiden kokeilujen kohdalla en ole keskittynyt väreihin kovinkaan paljon, osittain pakon sanelemana. Monet ostamistani langoista ovat melko kalliita enkä ole raaskinut käyttää kaikkein kalliimpia lankoja näytteisiin. Halusin vapaasti keskittyä eri rakenteiden tutkimiseen välittämättä väreistä.

materiaalinäytteitä marraskuulta 2010

Toinen materiaalikokeilujen veihe koostuu väreistä ja kuvioista. Tein useita kirjoneulekokeiluja. Tämä on tapahtunut suurilta osin tietokoneavusteisesti. Valitsin muutamia kiinnostavia kuvia kivistä, luolista ja pinnanmuodoista. Vein kuvat kuvankäsittelyohjelmaan, missä olen lisännyt kuviin kontrastia, rajannut kuvia sekä poistanut niistä värejä. Tämän jälkeen olen vektoroinut osan kuvista ja muuttanut ne bittikarttamuotoon. Vektoroidut kuvat olen siirtänyt taas Design a Knit ohjelmaan ja tuottanut muutaman kirjoneulemallin. Kuvioneuleiden tekemiseen suunniteltu, tosin melko alkeellinen, ohjelma muuttaa ohjelmaan viedyn kuvan silmukoiksi. Ohjelma tulkitsee jokaisen pikselin omana silmukkanaan. Tästä syystä kovin monimutkaiset ja suuriresoluutioiset kuvat eivät vaivatta siirry neulottavaan muotoon. Ohjelmoinnin jälkeen valmis kirjoneulemalli siirretään neulekoneelle. Mallikerran eli yhden kuvioaihion suurin mahdollinen koko on koneen tason 200 neulaa. (*Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer, Ring, 2002*)

Päätin aivan aluksi pitäytyä mustassa ja valkoisessa värisä. Osittain siitä syystä, että halusin graafisutta ja voimakkuutta toteutettaviin tuotteisiin. Yhtenä tärkeänä syynä oli se, että koulun käsiteolliset koneet pystyvät valmistamaan ainoastaan kirjoneuletta. Tämä tarkoittaa teknisesti myös ainoastaan kahta eri väriä yhdellä kerroksella. Teollisuudessa on mahdollista tuottaa useamman värin kerroksia, mutta käytössäni olleilla koneilla se ei ollut mahdollista. Päätin yksinkertaistaa kuvioitani niin paljon, että tästä ei ollut haittaa. Tarkoitukseni oli Hämeen ammattikorkeakoulussa työstää muita kuvioneulemalleja, mutta valitettavasti siellä suorittamani pinta- ja kuosi kurssin puitteissa ei ollut mahdollista jatkokehittää kuvioita enää enempää. Olisin halunnut koneilla jacquard-, ontelo- sekä intarsia neuloksia. Nämä tekniikat olisivat mahdollistaneet useamman värin käyttämisen ja monimutkaisemmat kuviot. (*Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer, Ring, 2002*)

Kirjoneuleen suurin ongelma ovat lankalenkit. Suuret värialueet ja isot kuviot ovat vaikeita toteuttaa, koska tekniselle nurjalle jää pitkiä lankajuoksuja. Nämä lankalenkit tarttuvat helposti neulekoneen kelkan harjoihin ja aiheuttavat ongelmia reunasilmukoita neulottaessa. Lisäksi neulospinnasta on vaikeaa saada tasaista. Pyrin kuitenkin tietoisesti hyötymään näistä rajoituksista. Sain lopulliseen neulokseen (ks. Akata hame) mielenkiintoisen kolmiulotteisen pinna juuri pitkien lankalengkien avulla. Tämän lisäksi käytin kahta eri paksuista lankaa efektiin voimistamiseksi.

Valmistin useamman mustavalkoisen kokeilun tekemistäni kuviomalleista. Malli, johon lopulta päädyin, on Akatahameessa. Malli on kahden eri kuvion yhdistelmä. Pohjana on yksi Design a Knit:n omista malleista. Olen muokannut mallia ja lisännyt siihen elementtejä muista tekemistäni kuvioista.

Kuvioneuleiden tekeminen oli tärkeää naamioista keräämäni inspiraatiomateriaalia ajatellen. Toteutin tavallaan samaa tekniikkaa kuin naamioiden valmistuksessa. Keräsin luonnosta teemoja, jotka siirsiin suoraan kuva-aihelmiini. Samoin kuin viereisen sivun kuvassa, jossa naamioasuna toimii hevosen pää. Minun tapauksessani tämä luonnonelementtien kuvaus tapahtui vain hieman prosessoidumassa muodossa.

Viereisen sivun kuva esittää sierraleonelaista Agbado naamiojuhlan hevospäistä hahmoa. Naamion nimi on suomennettuna Iso hevonen, joka tulee yöllä. Hevosen pää symboloi tässä Mountain Cut:ssa perinteessä paholaista. Vanhoihin merkityksiin sekoittuu länsimaisia viitteitä. Hahmoja maustetaan amerikkalaisilla lännenfilmien hahmoilla, intiaaneilla tai jopa dinosuruksilla. Naamiaisasuissa on usein dramaattisia muotoja, teräviä tekstuureja ja luonnonmateriaaleja kuten eläinten nahkaa, hevosen jouhia tai piikkisian piikkejä.

*Mountain Cut, Sierra Leone 2009
Galembo Phyllis, 2010, Maske*

Kuvioneuleen kehittäely

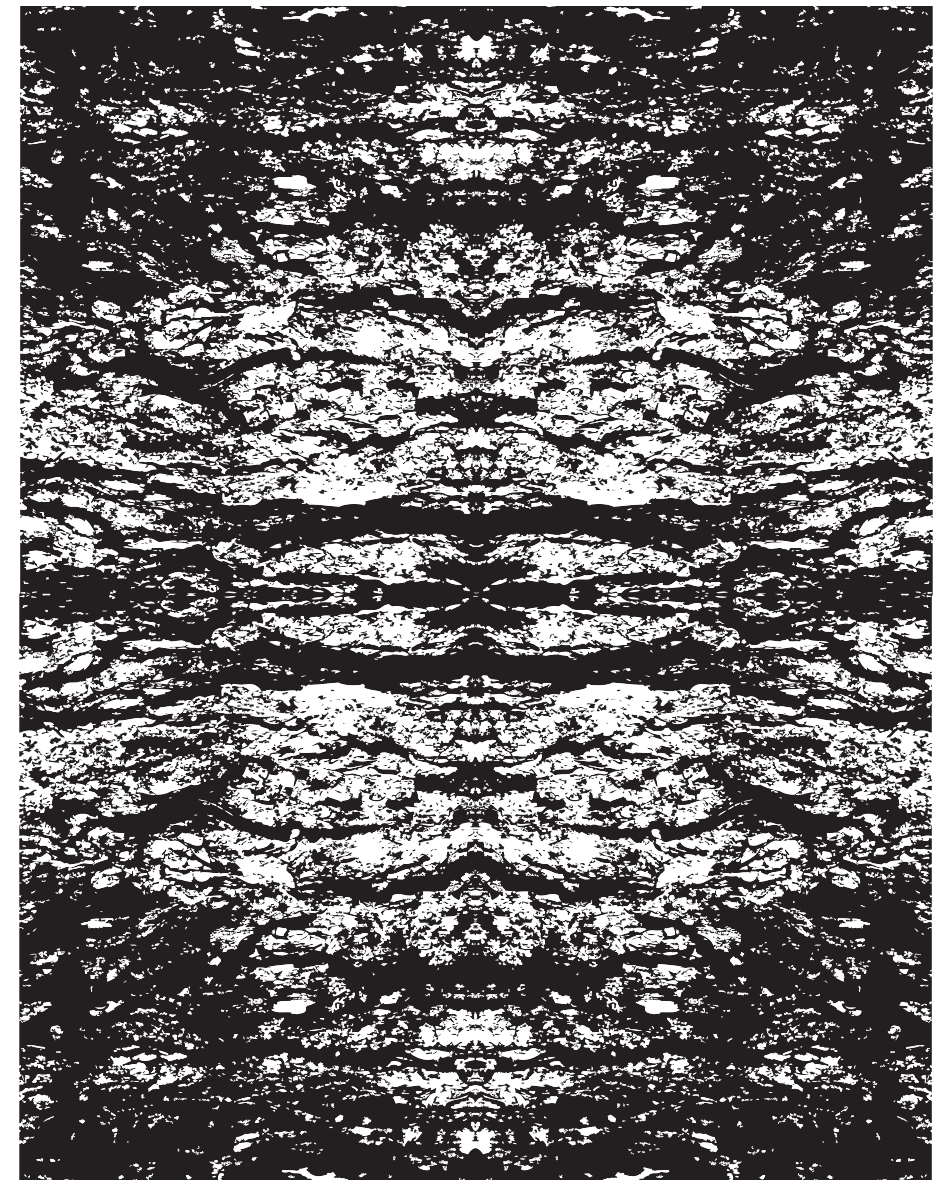
---

*Skannattu vektoroimaton
kuva kirjasta Strukturi,
Paloheimo Eero, 2004*

*Olen poistanut kuvasta
värit ja lisännyt kontrastia Photoshop:lla.
Tämän jälkeen olen vektoroinut kuvan
Illustrator:ssa.
Viereisellä sivulla on valmis rytmikokeilu
Design a Knit ohjelmaan vietäväksi.*

Värillisiä kuvioneulekokeiluja

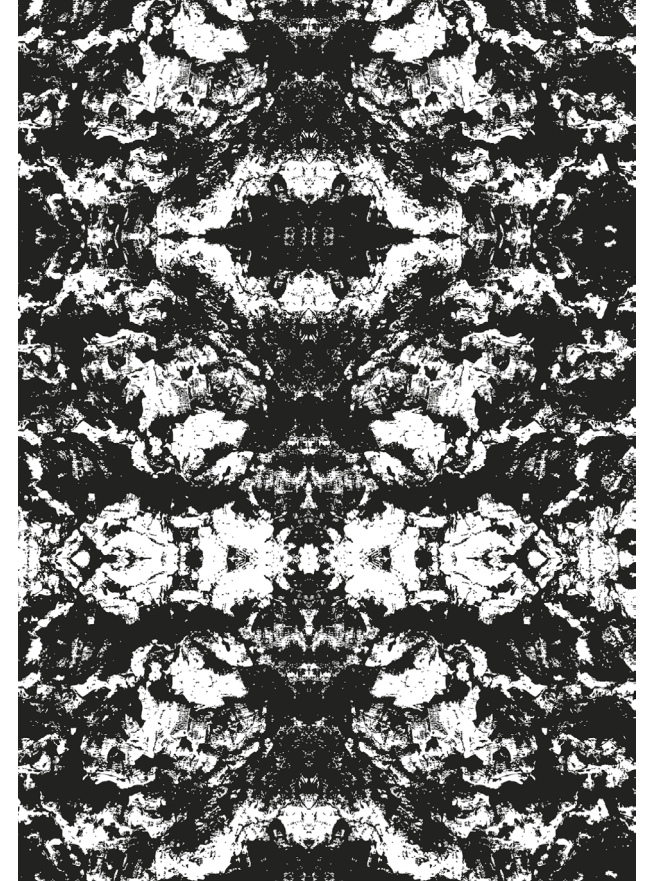

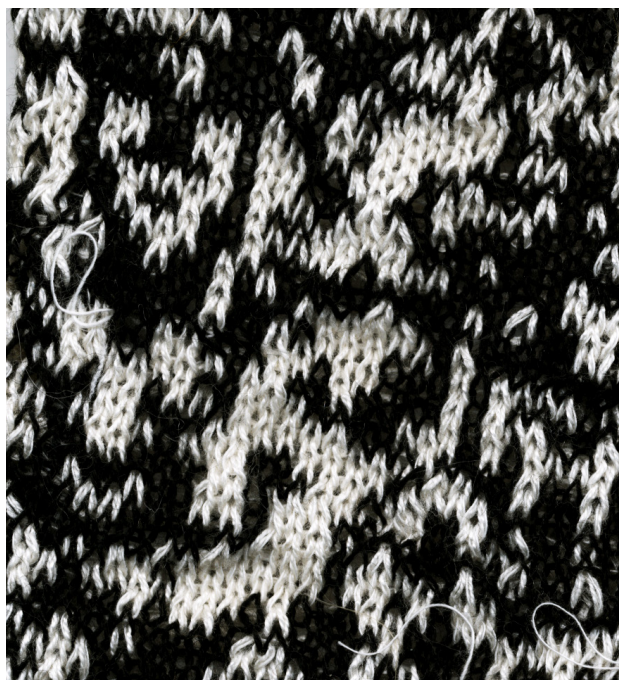
Kokeilin myös värillisiä pintoja. Nämä olivat intuitiivista aiheen tutkimista. Hyvin pian päätin, etten halua käyttää näitä. Rytmeistä tuli liian McQueen:n tyylisiä ja kuviot ovat liian monimutkaisia kotiteolliselle neulekoneelle.

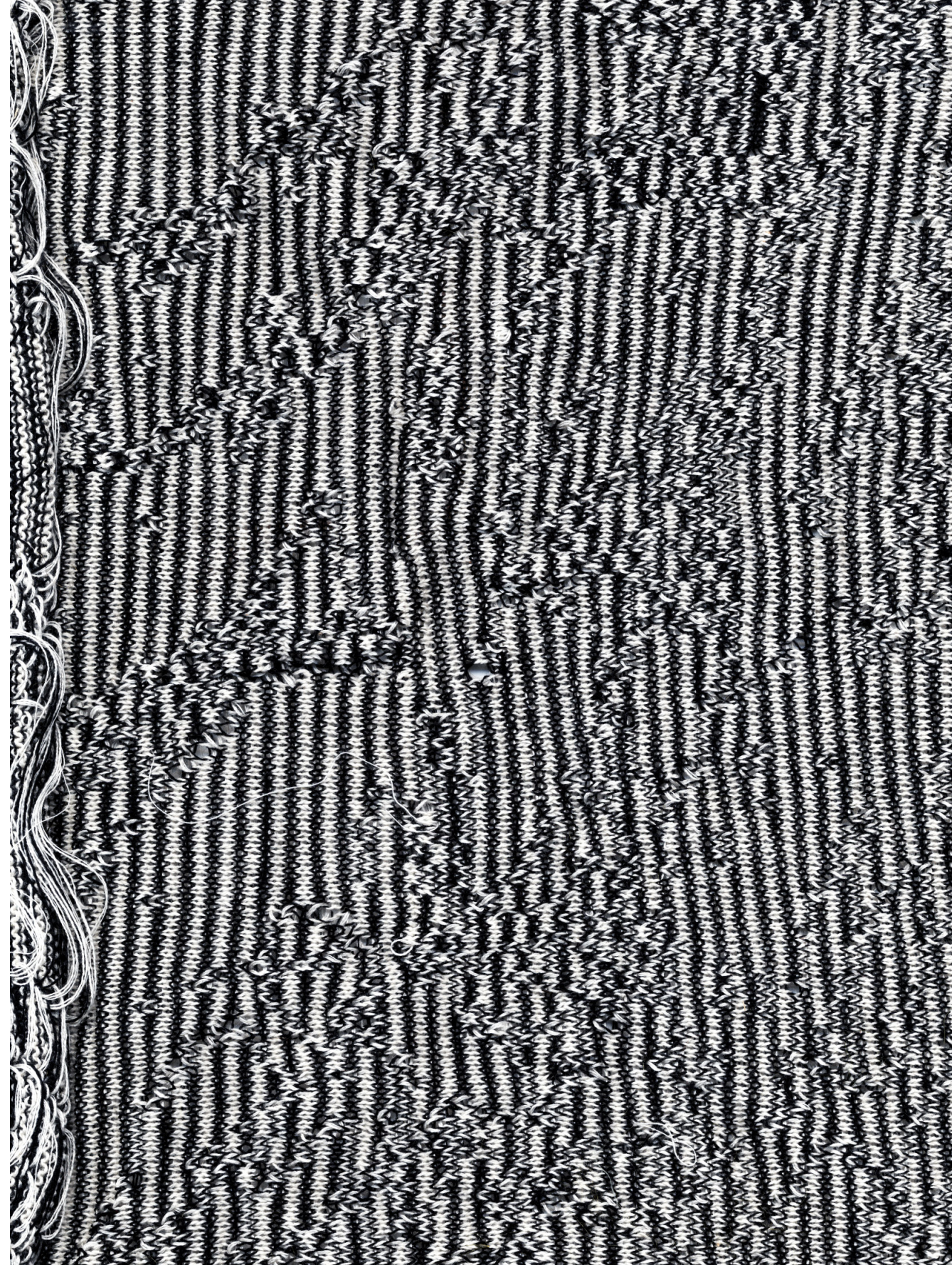
Malleja valmiina Design a Knit ohjelmaan

---

valmiita kirjoneulenäytteitä

4.3 Kollaasit

Prosessini kolmas vaihe nivoutuu jo edellä mainitsemaani vaiheeseen. Tässä vaiheessa aloitin kaksiulotteisen luonnostelun. Tein paljon kollaaseja tietokoneella. Osa kollaaseista muuntui kuvioneulemalleiksi ja päinvastoin. Tein hyvin paljon kollaaseja. Työstin niitä nopeasti enkä pelännyt villimpiäkään yhdistelmiä. Tällä tekniikalla pyrin hakemaan tuotteille silhouetteja ja tunnelmaa. Käytännössä tämä tapahtui niin, että leikkasin linnuista ja kivistä osia sekä asetin leikkaamani osat ihmishahmon päälle Photoshopissa. Tällä tekniikalla löysin monia kiinnostavia väriyhdistelmiä, muotoja sekä siluettiratkaisuja. Tein kollaaseja myös neulekokeiluista. Skannasin näytteitä ja asetin niitä samaan tapaan ihmismallin vartalolle. Yhdistelin neuleita ja kuvista leikkaamiani elementtejä toisiinsa.

Kollaaseja tehdessäni pohdin jälleen samaa tematiikkaa kuin kirjoneulenäytteiden yhteydessä. Oli kiinnostavaa leikata osasia suoraan maisemasta tai linnusta ja kuvitella, mitä salattuja merkityksiä nämä elementit toisivat vaatteisiini.

Kun aloitin kollaasien työstämisen, minulle oli jo selvää millaisen silhuetin halusin luoda. Olin saanut alkuperäisen ideani silhuettiin pöllöistä. Tätä samaa alaispäinkapenevaa muotoa toistin kollaaseissani.

*Audubon John James,
Birds of America, 1997*

4.4 Drapeeraus

Seuraavaksi tein muutamia luonnoksia piirtäen paperille. Tein myös alustavan runkosuunnitelman. Koin kuitenkin, että minulla oli tarve vielä luonnostella yllätyksellisyyden ja sattumanvaraisuuden kautta. Niinpä päädyin tekemään drapeerauksia pienelle nukelle. Omaksuin tämän tekniikan oppilasvaihtoni aikana. Danmarks Designskole:ssa meillä oli käytössämme 1/2-nukke. Tämän nukken etu oli, että siihen oli helppo neulalla kiinnittää materiaalia.

Aluksi omalle pikkunukelleni drapeeraaminen tuntui kankealta; nukke oli liian pieni luonnosteluun. Jatkoin kuitenkin sitkeästi. Aluksi käytin wc-paperia. Teippasin ja neulasin paperia kiinni nukkeen ja otin jokaisen siirron välissä valokuvan. Otin mukaan myös neulekokeiluja ja kiinnitin niitä nukkeen. Lopputuloksena minulla oli yli 300 drapeerattua luonnosta. Tulostin kaikki kokeiluni.

Tein drapeerauksia myös isolle nukelle. Tällä kertaa työskentelin palapelimäisesti. Kiinnitin neuloilla materiaalikokeilujani nukkeen ja jälleen dokumentoin jokaisen työvaiheen kuvaamalla. Avasin luonnokseni kuvankäsittelyohjelmaan ja tein kuvaamistani vartalonpuolikkaista kopioita. Asetin kopiot alkuperäisten kuvien viereen, rajasin ja tein niistä toistensa peilikuvat. Kun asetin peilikuvat vastakkain, sain kokonaisen vartalomallin. Tulostin myös nämä kuvat paperille. Näiden luonnosten pohjalta olen jatkanut tuotoluonnostelua paperille piirtäen

Näytteiden aasettelua isolle nukelle

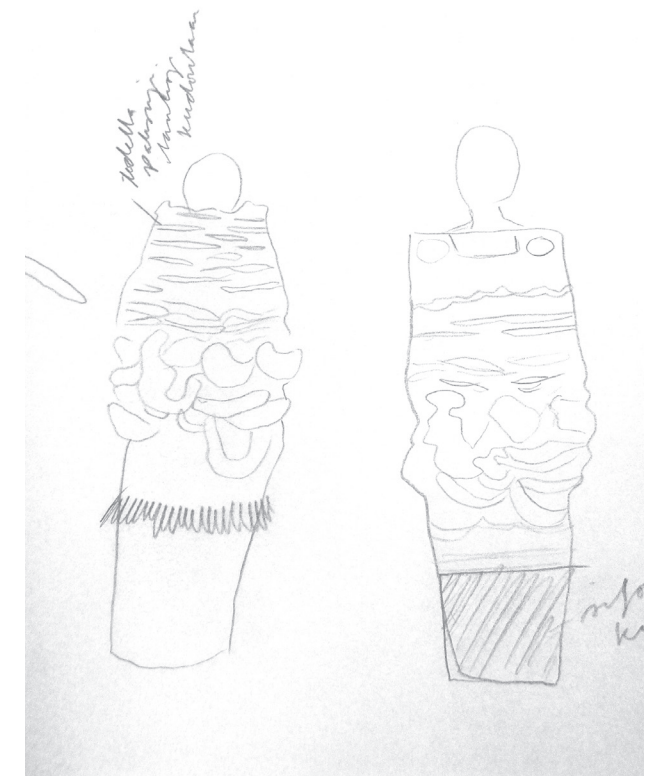
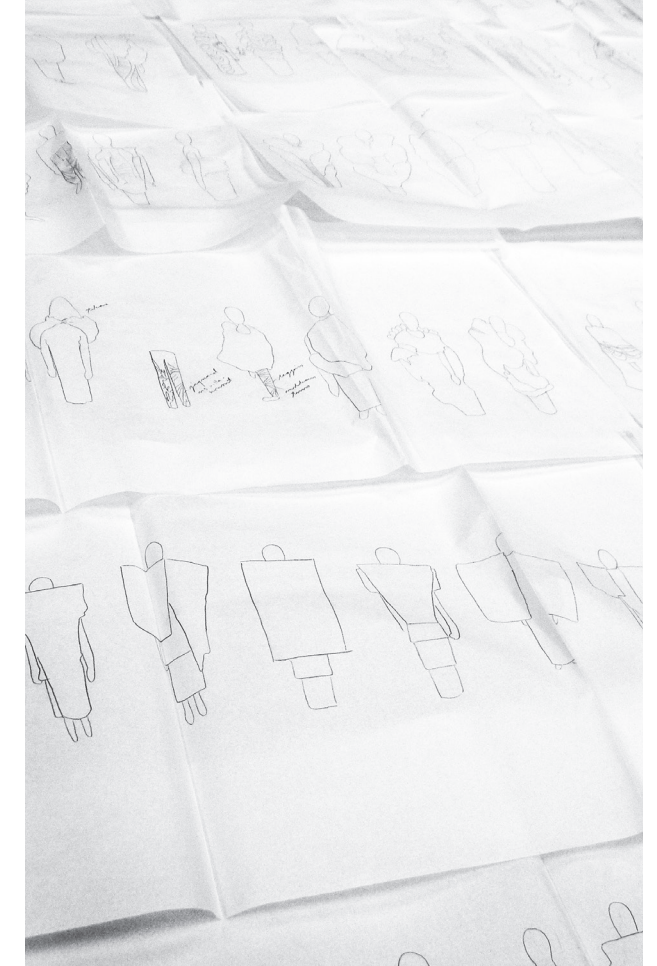
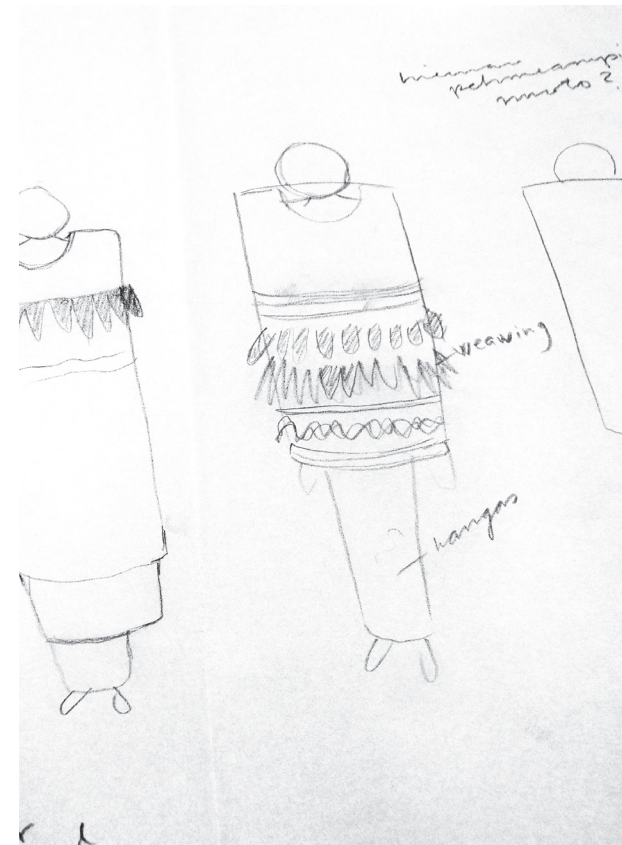

4.5 Luonnostelu piirtäen

Viidennessä vaiheessa kävin läpi kaikki drapeerausluonnokseni ja tein niiden pohjalta luonnospaperille piirtämällä luonnoksia. Abstraktit luonnokset muuttuivat pikkuhiljaa konkreettisemmiksi. Näiden luonnosten pohjalta tein uuden runkosuunnitelman; toteutettavat tuotteet alkoivat selkeytyä.

Halusin luonnostella paljon. Koin tarpeelliseksi kahlata läpi kaikki edellä mainitut vaiheet. Minun piti antaa ajatusvirralle mahdollisuus tuoda eteeni vaihtoehtoja, joita en olisi keksinyt pelkästään piirtämällä. Tämä työskentelytapa toi eteeni valinnanvaikeuden ja runsauden ongelman. Minulla on satoja luonnoksia, joista osa on käyttökelvottomia. Potentiaalisten luonnosten välillä valinnan tekeminen oli ajoittain vaikeaa. Luonnokseni tarvitsivat myös melko paljon konkretisoitumista ja kehittelyä toteutettavan muodon saavuttamiseksi. Sama runsauden ongelma oli myös materiaalikokeilujen suhteen. Minulla oli niin valtavasti materiaalia, että tuntui aluksi uuvuttavalta valita vain muutama. Toisaalta minulla oli selkeä runkosuunnitelma ja rytmi, jonka halusin säilyttää mallistossani. Mallistoni rungon muodostaa neulosten vaihtelevat teemat. Halusin osan tuotteista olevan rakenteellisia ja kolmiulotteisia. Osa tuotteista puolestaan rakentuu kuvioneuleiden ja väriyhdistelmien varaan. Nämä kaksi teemaa vaihtelevat osittain myös asukokonaisuuksien sisällä.

4.6 Kaavoitus

Olen työni edetessä ratkaissut muutamia kaavoitukseen liittyviä ongelmia. Pohdin pitkään tulisiko minun valmistaa tuotteet neulomalla ne suoraan muotoon vai olisiko toteutuksen kanalta suotuisampaa neuloa levyä. Levyä neulomalla tarkoitan sitä, että valmiit suorakaiteen muotoiset palat leikataan neulomisen jälkeen haluttuun muotoon. (*Haavisto-Heikkinen-Honkiranta-Mikkola, 1987*). Saumat yhdistetään toisiinsa tässä tapauksessa saumurilla. Päädyin käyttämään molempia tekniikoita kuhunkin tuotteeseen sopivalla tavalla. Levystä leikattuja tuotteita ovat Makishi-hame, Akata-hame ja Chiley-shortsit. Muut tuotteet olen neulonut suoraan muotoon. Prototyypit toteutin ohuesta neuloksesta, joka oli suunnilleen saman paksuista kuin toivottu neulospinta.

Neulotut tuotteeni eivät ole kaavoituksellisesti kovinkaan haastavia. Halusin korostaa värejä ja pintoja karsitulla muotokielellä. Neulekaavat ovat toki muutenkin teknisesti erilaisia kuin kangasvaatteiden kaavat. Kavennukset ja lisäykset tehdään aina portaittain. Täysin kaarevat reunat eivät myöskään ole mahdollisia muotoon neulotun tuotteen kaavassa. Kaari syntyy vasta kun tuote on ihmisen päällä. (*Haavisto-Heikkinen-Honkiranta-Mikkola, 1987 keskustelut Tarja Rantasen kanssa joulukuu 2010-helmikuu 2011*)

Kaavoituksellisesti haastavampia olivat muutamat toteuttamani kangastuotteet. Pyrin kaikessa kuitenkin pelkistettyyn linjaan. Halusin kangaselementeillä korostaa neulosten muotokieltä.

5. Mallisto

Mallistoni koostuu lähinnä pitkistä hameista, mekoista ja muutamista housuista. Mukana on myös shortseja ja runsaita yläosia. Kaikki tuotteet ovat sisävaatteita. Olen pyrkinyt varioimaan toteutetuissa tuotteissa ilmeneviä teemoja malliston sisällä.

5.1 Runkosuunnitelma

yläosat

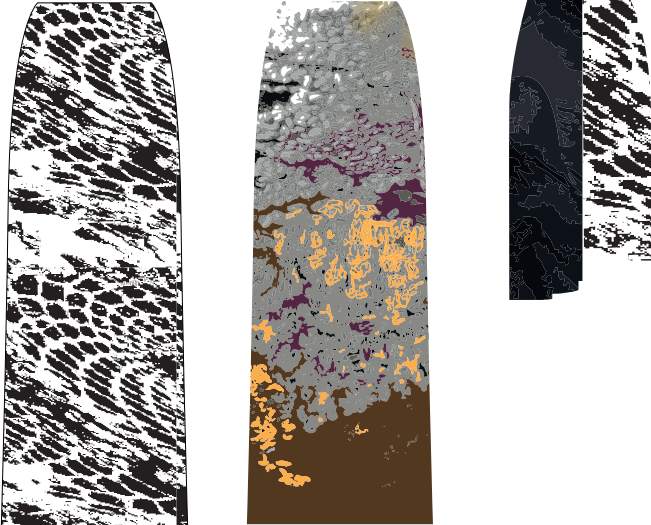
mekot

housut

hameet

5.2 Materiaalit

---

silkit

villat

puuvillat

tekokuidut

5.3 Värrikartta

5.4 Toteutettujen tuotteiden taustat

Toteuttamassani viidessä asukokonaisuudessa toteutuvat mallistoni eri teemat. Pohdin pitkään onko toteutettujen tuotteiden välillä liian suuria eroavaisuuksia. Koska minulla ei ollut resursseja ostaa kaikkia lankoja kovin suuria määriä jouduin hajauttamaan materiaalikantaa niin, että lähes jokaisessa tuotteessa on eri langat. Olen mallistossani pyrkinyt ylläpitämään toteutetuissa tuotteissa esiintyviä teemoja ja varioimaan niitä laajemmassa mittakaavassa. Mikäli olisin toteuttanut kaikki kaksikymmentä tuotetta olisin saanut aikaan vielä eheämmän kokonaisuuden, jossa olisi yhden teeman ympärillä tapahtunut enemmän variointia ja työstämistä. Yhden idean kloonaminen ei tuntunut pienessä kymmenen tuotteen otannassa kuitenkaan mielekkäältä ratkaisulta.

Tässäkin problematiikassa näen mahdollisuuksia tulevaisuuden kannalta. Haluaisin mielelläni toteuttaa kaikki kaksikymmentä tuotetta ja työstää teemoja vielä pidemmälle. Samalla voisin mahdollisesti kehittää mallistoani hieman kaupallisempaan suuntaan.

Kaikkien valmistamieni tuotteiden suunnittelussa ja toteutuksessa olen pyrkinyt huomioimaan ensimmäisessä seminaarissa itselleni asettamat reunaehdot silhuetin suhteen. Lisäksi olen yrittänyt pysyä uskollisena lähdemateriaalilleni. Olen aika-ajoin pitänyt oppimispäiväkirjaa ja kirjoittanut muistiinpanoja sekä kirjallisista että visuaalisista lähteistäni. Olen pyrkinyt olemaan herkkä havainnolle ja huomioimaan visuaaliset vihjeet inspiraatiolähteissäni. Olen aina ja kaikessa pyrkinyt kiteyttämään tuotteisiin alussa määrittelemieni avainsanojen latauksen. Tekniset ratkaisut ja lankojen saatavuus sekä hinta ovat toki olleet suuria haasteita. Olen kuitenkin pyrkinyt kääntämään rajoitukset ja ongelmat hyödykseni. Olen useasti takertunut hiomaan yksityiskohtia sekä viettänyt lukemattomia tunteja lankamyymälöiden nettikaupoissa. Kaikista vastoinkäymisistä huolimatta toivon, että avainsanojeni takana oleva merkitys heijastuisi valmiista tuotteista. Tunnelma on kaikkein tärkein!

Tuotteiden varsinaiselle toteutukselle on ollut leimallista myös se, että suunnitteluprosessini on jatkunut vielä neulottaessa. Tämä on luonnollista siitä syystä, että joidenkin tuotteiden kohdalla neulostekniikoita on ollut hankala piirtää ilman varsinaista konkreettista neulosta. Tekniset ongelmat, lankojen käyttäytyminen neuloksessa ja kunkin

Ryan McGinley, 2009, Moonmilk

materiaalin muodostama kokonaisuus ovat muuttaneet alkuperäistä suunnitelmaani usean tuotteen kohdalla. Olen hyväksynyt tämän aspektin osana prosessiani. Yllätyksellisyys ja sattumanvaraisuus ovat tuoneet oman säväyksensä jokaisen tuotteen kohdalla. Koen, että neulominen on ennen kaikkea kokonaisuuden hallintaa. Koin usein olevani taidemalari, joka maalaa värien sijaan langoilla. Monet neuloksistani ovat eräänlaisia kollaaseja. Yllättävät ja epätavalliset yhdistelmät ovat usein syntyneet rohkean kokeilun sekä sattuman kautta. Väriyhdistelmät ovat alkaneet elää omaa elämäänsä isoina kokonaisuuksina. Pienistä tilkuista on usein hanakala hahmottaa miltä tuote näyttää suuressa mittakaavassa. Niinpä yllätyksiltä ei ole täysin voinut välttää.

Olen nimennyt tuotteeni erilaisten naamioiden ja naamiaisten nimillä. Suuri osa valitsemistani naamionimistä on Afrkian alueelta. Näillä nimillä haluan nivoa valmiit tuotteeni siihen isoon viitekehykseen, mikä minulle on syntynyt naamioiden tutkimisen kautta. Nimet antavat tuoteille myös piilotettuja merkityksiä. Esimerkiksi nimi Kalewa, jonka olen antanut muhkealle valkoiselle neuleelleni tarkoittaa suomeksi suojelijaa. Kalewa-hahmo esiintyy Likishi naamiaisjuhlassa Lukulussa Zambiassa.

Makishi-hame:

Makishi on zambialaisen Bantu-kielen sana ja merkitsee hengen merkkiä tai hengen edustusta. Makishi hahmot tanssivat villisti tärkeissä siirtymäriiteissä kuten esimerkiksi aikuistumismenoissa. Hahmot pelottelevat ja viihdyttävät yleisöä. Tärkeää on, että hahmot naamioiden takana säilyvät anonyymeinä. (ks. Gelembo Phyllis, Maske s.11)

Aloitin varsinaisten tuotteiden valmistamisen pitkästä, pääosin käsin neulotusta hameesta. Pyrin ensimmäisessä tuotteessani tuomaan esille niitä väriyhdistelmiä, jotka olivat prosessin alusta asti olleet minulle kaikkein tärkeimpiä. Värikarttani on laajentunut matkan varrella, mutta Makishi-hametta aloittaessani tärkeimmät värit olivat keltainen, luumu ja harmaa.

Hameeseen tuli sammaloitunutta kiveä muistuttava neulospinta. Itse neulominen sujui melko vaivattomasti, vaikka tuotteen valmistamiseen kuluikin paljon aikaa. Suurimmat vastoinkäymiset kohtasin saumastekniikoissa. Koska tuote ei ollut muotoonneulottu jouduin saumoja kiinnittäessäni tekemään paljon kokeiluja parhaan mahdollisen saumaustekniikan löytämiseksi. Päädyin käyttämään kolmipistesik-sak tikkiä ennen kuin leikkasin valmiin reunan. Reuna viimeisteltiin vielä kolmilanka-saumurilla. Päätin lopuksi vielä vuorittaa tuotteen ja tikata vuorin helmasta kiinni. Tuotteen teknisellä nurjalla oli pitkiä lankalengkkejä, jotka olisivat takertuneet puettaessa varpaisiin. Päädyin käyttämään liukasta polyesterivuoria. Harkitsin ensin joustavaa lycrakangasta vuoriksi, mutta liukaspintainen ohut polyesterikangas helpottaa tuotteen pukemista ja hameessa liikkumista. Tähän lopputulemaan päädyin käytyäni keskusteluja opettajani Tarja Rantasen sekä Marjut Yli-Mäyrän kanssa.

Hame venyi melko paljon vielä saumojen kiinnittämisen jälkeen. Roikotin tuotetta useamman päivän estääkseni hameen venymisen vuorittamisen jälkeen.

Makishi hame on runsas, pehmeä ja ryijymäinen tuote. Tuote on lämmin ja porroinen, mutta vyötäröltä ryhdikäs.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

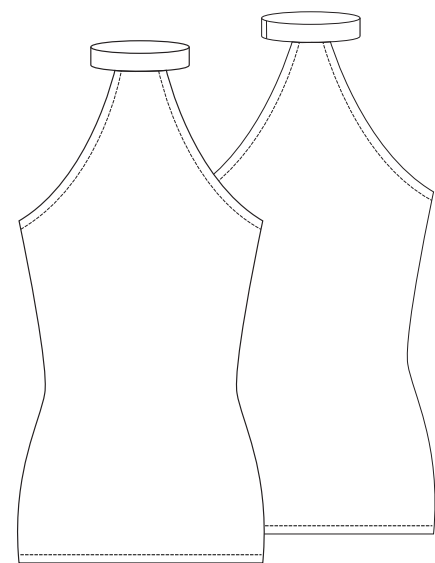
1. Keltaoranssi Esito Lenkkimohair tex 455 Nm 2,2
70% mohair, 24% villa, 6% nylon
käsinpesu 30°C

2. Luumu boucle-lanka
100% puuvilla

3. Ruskea Sublime Woolly Merino
96% villamerino
4% nylon
hienopesu 30°C

4. Gedifra Alpaca
50% alpaka
50% villa
käsinpesu 30°C

5. Harmaa Hjerte Boucle
35% villa
59% akryyli
6% polyamidi
hienopesu 30°C

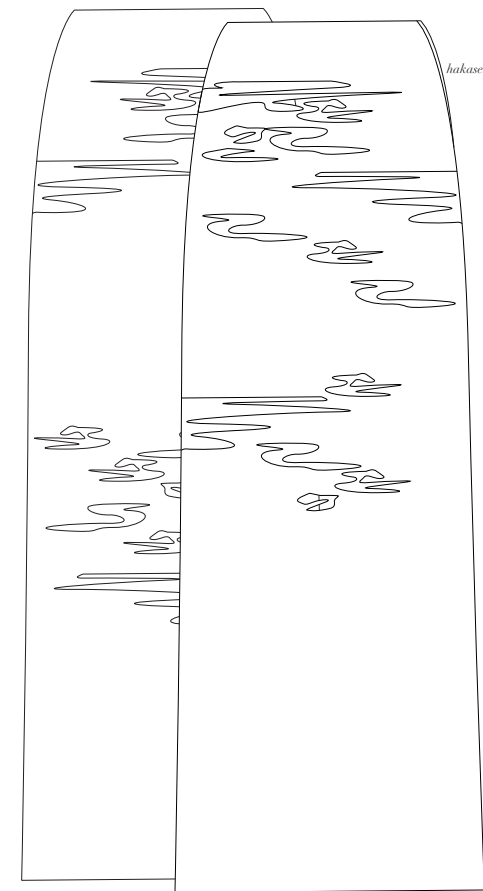
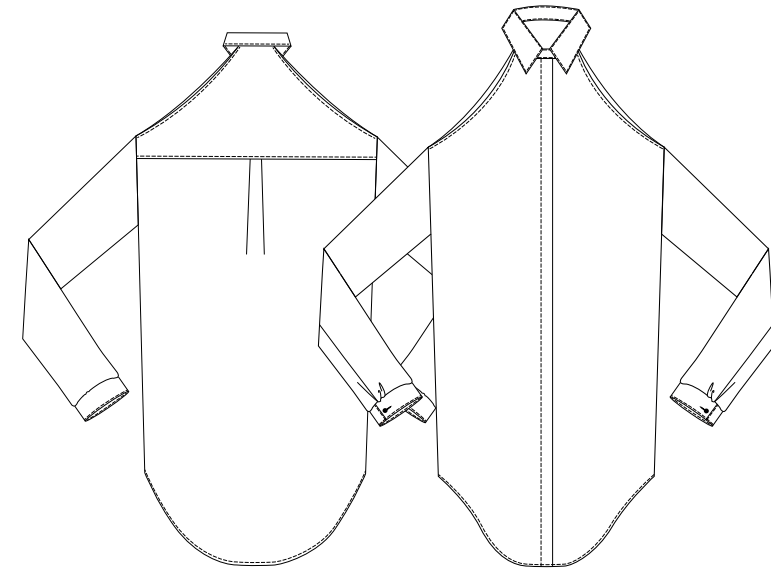
aluspaita

Adora-paita:

Muhkean hameen seuraksi halusin ehdottomasti tehdä tuotteen, joka olisi materiaaliltaan kevyt. Halusin kuitenkin korostaa hartioita kuten muissakin asukokonaisuuksissa, kuitenkin hieman kevyemmällä ja hienostuneemmalla tavalla. Tein aukot olkapäiden kohdalle. Tämä yksityiskohta kiinnittää katseen huomion paljaille olkapäille ja tasapainottaa kokonaisuutta. Paljaan olkapään sain tiputtamalla olkasaumaa sekä edestä että takaa.

Kauluspaidan alle olen valmistanut aluspaidan, joka estää läpinäkyvyyden poistamatta kuitenkaan sifonkituotteen keveyttä. Kankaan väri määräytyi hameen värimaailman mukaan. Halusin kauluspaidan värin olevan neutraali, selkeä ja siloteltu. Tällä ratkaisulla pyrin rauhoittamaan hameen raskasta vaikutelmaa.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:
100% silkki

Akata-hame

Tämän tuotteen kehittäely vei paljon aikaa. Kuvion lisäksi halusin toteuttaa tuotteeseen myös pinnan vaihtelun. Sain tuotteeseen haluamani struktuurin käyttämällä kahta eri langan paksuutta. Musta lanka on kaksi kertaa paksumpi kuin valkoinen. Suuret värialueet ja teknisen nurjan pitkät lankalenkin muodostavat pintaan kolmiulotteisen rakenteen. Tämän neuleteknisen havainnon tein eri kuvioneulekokeiluja valmistaessani.

Koska ensimmäisestä hameesta tuli hyvin raskas ja muhkea, halusin valita seuraavaan tuotteeseen kevyen ja vähemmän strukturaalisen tekniikan. Mustavalkoisuus toi kokonaisuuteen kaipaamaani ryhtiä.

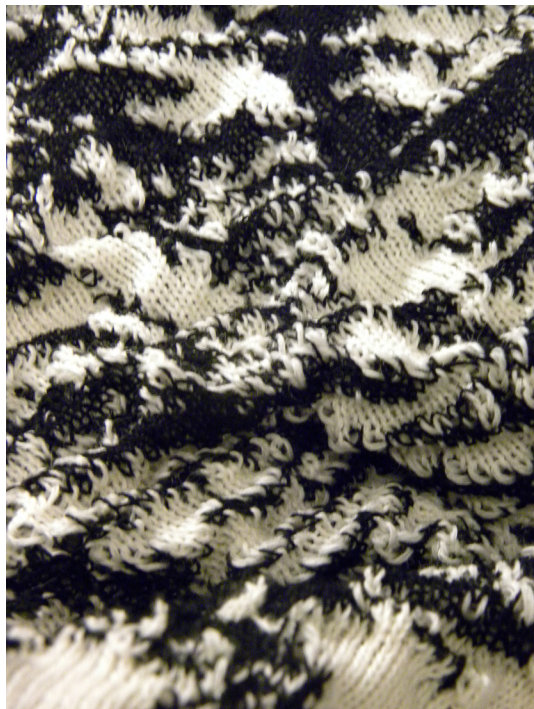
Kaksi ensimmäistä tuotetta olivat oppimisprosessi sanan nimenomaisessa merkityksessä. En osannut ottaa huomioon useita teknisiä lainalaisuuksia yhtä tarkasti kuin viimeisten tuotteiden kohdalla. Tämänkin tuotteen kohdalla haastetta on tuonut valmiin neuloksen voimakas venyminen. Olin jo ehtinyt kiinnittää vuorin kun hame yllätän sai 15 senttimetriä lisäpituutta. Olen venyttänyt tätäkin tuotetta henkarissa useamman päivän antaakseni sille sen maksimipituuden. Tuote on symmetrinen edestä ja takaa. Kuvion olen kääntänyt peilikuvaksi takakappaleelle ja tehnyt siihen pieniä muutoksia.

Tämän tuotteen neuloin levyksi ja leikkasin kaavojen mukaan valmiit levyt. Saumat on huoliteltu kolmilankasaumurilla ja vuori on polyestersatiinia. Vuori oli käytettävyyden kannalta tärkeä pitkien lankalenkkien vuoksi.

Hametta kokeillut ystäväni sanoi tuntevansa olonsa ryhdikkääksi ja ylvääksi tässä tuotteessa. Olin mielissäni saamastani palautteesta.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. musta ja luonnonvalkoinen Schoeller Sport Loden 100% villa

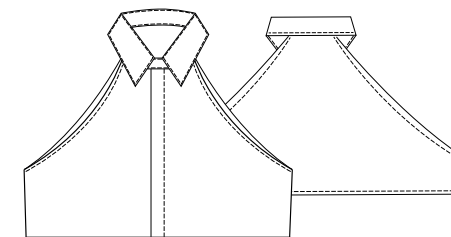
Aye Loja-paita

Valmistin tämän tuotteen viimeisenä. Olin aluksi ajatellut mustaa kolmiulotteista neulosta yläosaan. Tuotteesta oli tarkoitus tulla kevyt ja melko graafinen. Muutama viikko ennen opinnäytteen luovutusta asetin kaikki tuotteeni esille niin, että kukin asukokonaisuus oli mallinukun päällä. Huomasin Makishi-hameen jäävän irralliseksi kokonaisuudesta. Olin käyttänyt siinä tekniikoita ja lankoja, joita ei ollut muissa myöhemmin toteutetuissa tuotteissa. Palasin takaisin projektin alkuaikojen luonnoksiin sekä ideoin uusia tuotteita. Koin, että malliston kokonaisuus ja toteutettavien tuotteiden yhtenäisyys oli tärkeämpää kuin yksittäinen tuote.

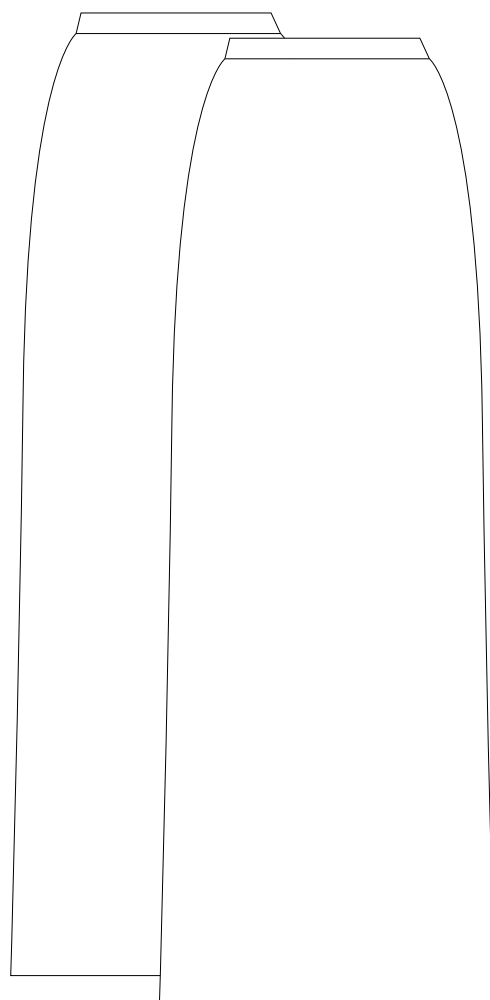
Päätin käyttää samoja lankoja kuin Makishi-hameessa. Halusin tuotteen olevan voimakkaasti kontrastinen mustavalkoiseen Akata-hameeseen verrattuna. Piirsin nopean luonnoksen ja tein neuletiheys laskelmia. Aluksi kokeilin sifongin ja neuloksen yhdistämistä, mutta kokonaisuudesta tuli liiankin kontrastinen. Sifongin halusin mukaan siitä syystä, että en Adora-paitaa lukuun ottamatta ollut käyttänyt ihon väristä sifonkia misään muualla. Väriltään kauluspaita jäi Makishin tavoin jotenkin yksinäiseksi. Tästä syystä halusin viimeiseen tuotteeseen mukaan myös kaulukset. Päädyin käyttämään irrallisia kauluksia. Tällöin tuotteen käytettävyys ei kärsinyt ja samalla tuotteen monikäyttöisyys lisääntyi. Sama idea toistuu muissakin tuotteissa. Kangas- tuotteet ovat omia irrallisia tuotteitaan. Malliston muuntautumiskyky on tällöin suurempi. Valmis Aye-Loja-paita on kollaasinomainen pörröinen neule. Käsivarret jätin paljaiksi ja lyhensin jälleen ylävartaloa korkealla pääntiellä sekä paidan lyhyellä helmalla.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. Gedifra alpaca 50% alpaka 50% villa käsinpesu 30°C
2. Luumu bouclé lanka 100% puuvilla
3. Harmaa Hjerte Boucle 35% villa 59% akryyli 6% polyamidi hienopesu 30°C
4. Pohjaneuloksessa: Merssi merseroitu puuvilla 100% puuvilla
5. Keltainen kierrätys silkki 100% silkki

irtokaulukset

Akaya-shortsit

Shortsien neuloksen toteutin kokonaan Hämeenlinnan ammattikorkeakoulun tiloissa. Suoritin kontaktiopetuksessa osan Pinta- ja Kuosi-opintokokonaisuudesta Tarjaleena Tuukkasen ohjaamana. Resurssien ja kurssin tarjoamien puitteiden rajoissa pystyin toteuttamaan yhden tuotteen teollisella, tietokoneohjelmoidulla neulekoneella. Päädyin käyttämään niin kutsuttua links-links tekniikkaa, jossa nurja ja oikea silmukka vaihtelevat tietyssä ohjelmoidussa järjestyksessä. Nurjan ja oikean välisten jännitteiden seurauksena pinta saa kolmiulotteisen rakenteen. Opin tekniikan opettajaltani Tarjaleenalta. Tämän tuotteen kohdalla saatavilla olevat värit ja tekniikkaan sopivat langat määrittivät tuotteen värin sekä koostumuksen. Langan tuli kestää pesuviimeistys ja rumpukuivaus. Tästä syystä ainoaksi mahdollisuudeksi jäi Schollerin Zefir-lanka. Väri vaihtoehtoina oli lähinnä ainoastaan musta ja valkoinen. Pelkasin mustan värin peittävän kolmiulotteisuuden alleen kokonaan, joten päädyin luonnonvalkoiseen lankaan. Tämä ratkaisu määritteli koko asukokonaisuuden värimaailman. Haluisin kokonaisuuden muidenkin tuotteiden olevan valkoisia.

Shortsien kohdalla ongelmaksi muodostui jälleen kerran venyminen. Valmis tuote on melko painava ja roikkuessaan neulos venyy. Tämän vuoksi tuote on ommeltu useaan kertaan kasaan. Ompelukertojen välissä olen aina roikottanut housuja ja antanut neuloksen venyä.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

Schoeller Zefir, luonnonvalkoinen
100% villa
konepesu 30°C
kestää rumpukuivauksen

Link-links kuviota suunnitellessani minua inspiroi Hämeen ammattikorkeakoulun rakennuksen seinä. Lumi oli muovannut seinään mielenkiintoisen pinnan. Seinään oli kiinnittynyt useita päällekkäisiä kerroksia lunta ja jäätä. Väleistä pilkotti musta seinä.

Chileya-paita

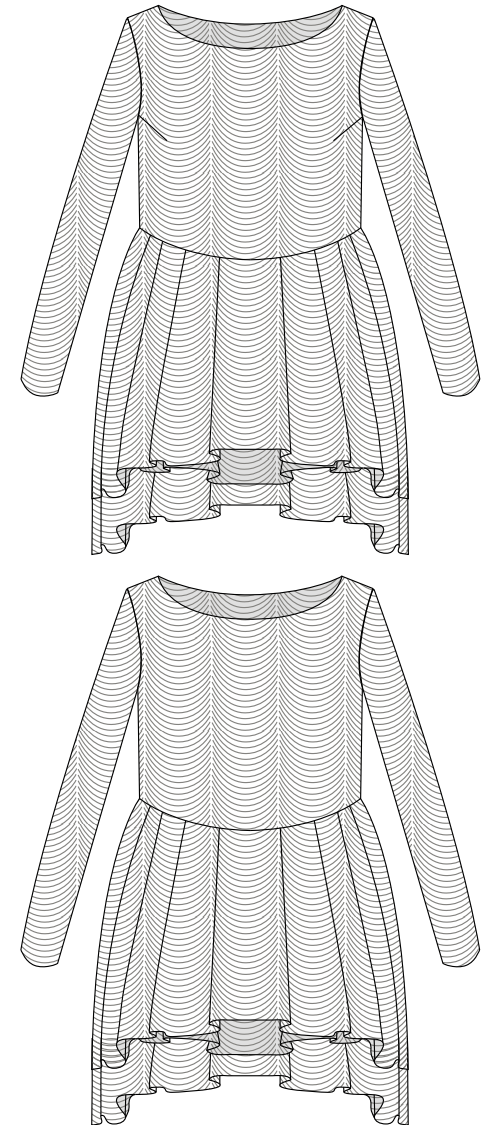
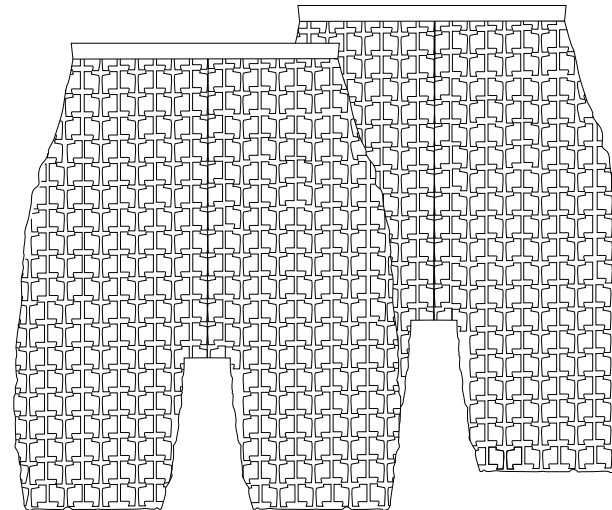
Chileya tarkoittaa viisasta miespuolista esi-isää. Hahmo esiintyy Likishi naamiaisissa, (Galembo, 2010). Shortsit saivat pehmeän ja muhkean muodon. Halusin pitäytyä valkoisessa värimaailmassa korostaakseni pehmeyttä ja hentoa tunnelmaa asukokonaisuudessa. Keveyttä halusin korostaa entisestään läpinäkyvällä valkoisella kankaalla. Löysin organza-kankaan, joka muodostui kahdesta kerroksesta. Näiden kerrosten väliin on loimilangoiksi kudottu puuvillalankoja. Halusin kankaan alareunan pilkistävän muhkean valkoisen neuleen alta. Tein tuotteeseen syviä laskoksia vyötärölle saadakseni helmaan liikettä ja ilmapuutusta. Ratkaisu toimi mielestäni hyvin. Helman ja hihansuut jätin viimeistelemättä. Tällä halusin tuoda tuotteeseen tiettyä raikkautta ja keveyttä.

Kankaan kerroksellisuus ja neulosmaisuuks kiehtoi minua. Aluksi olin ajatellut shortsien yhteyteen valkoista silkkisifonkia, mutta lopulta käyttämäni valkoinen kangas välittää haluamaani tunnelmaa mielestäni paremmin. Kerroksellisuus on ollut tärkeä aspekti minulle mallistossani. Leijuva paita tuo raikkautta kahden raskaan tuotteen välille.

Pääntiellä on samasta kankaassta leikattu vinonauha. Tämä oli välttämätön välikerroksen irrallisia lankoja ajatellen. Helma on kaksinkertainen. Sivussa on piiloketju.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

Organza: 100% polyester
Loimilangat: puuvillaviskoosi
Käsinpesu 30°C

Kalewa-neule

Kalewa on Likishi-naamiaisissa esiintyvä hahmo. Kalewa tarkoittaa suojelijaa (ks. Galembo Phyllis, Maske) Tämä neule on todellinen suojavaate.

Halusin viimeistellä shortsikokonaisuuden muhkealla, pehmeällä ja isolla neuleella. Halusin korostaa hartioita ja lyhentää ylävartaloa. Minulle oli tärkeää pysyä uskollisena alkuperäisille siluettiluonnoksilleni. Olen jokaisessa tuotteessa pyrkinyt korostamaan hartioita tavalla tai toisella. Mielestäni onnistuin tämän tuotteen kohdalla hyvin ja lopputulos oli juuri sellainen kuin luonnoksissani. Tämän tuotteen kohdalla olen hyödyntänyt paljon kudontatekniikkaa, jossa lankaa juoksutetaan neulekoneessa neulojen edestä. Näin nurjalle puolelle muodostuu lankalengkkejä. Tämän tekniikan minulle opetti luokkatoverini Tine Winter Rysgaard Danmarks Designskolesta (ks. lähteet, muu materiaali). Tämä tuote on osittain neulottu käsin ja osittain koneella. Kudontatekniikka mahdollisti tiukan, jämähän olemuksen. Toisaalta pehmeät ja muhkeat langat pehmensivät kokonaisuutta. Tuote on symmetrinen edestä ja takaa lukuunottamatta muutaman silmukan lisäystä keskitakana.

4. Schoppel Wolle
75% merinovilla
25% silkki
varovainen käsinpesu 30°C

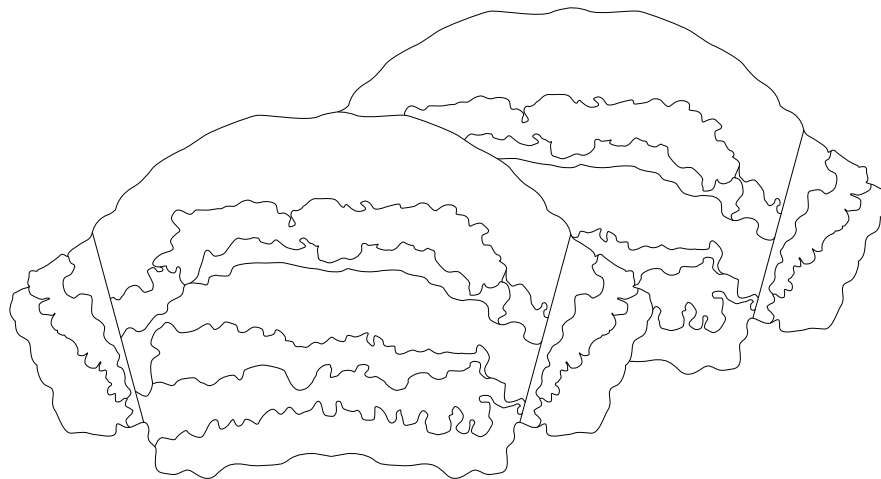
5. Baby wool
100% villa
käsinpesu 30°C

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. Gedifra Alpaca, luonnonvalkoinen
50% alpaka
50% villa
käsinpesu 30 °C

2. JG Naturgarn
70%,villa
30% soija
Käsinpesu 30°C

3. Patons Divine
76,5% akryyli
10,5% villa
10,5% mohair
2,5% polyester
käsinpesu 30°C

Looshi-hapsupaita

Looshi-hahmon nimi tarkoittaa vapaasti suomennettuna *hän, joka aukaisee*, (Galembo, 2010). Nimellä ei sinänsä ole mitään merkitystä varsinaisen tuotteen kanssa. Mielestäni sanana Looshi vain kuvaa tuotetta hyvin. Looshi voisi vääntyä englannin kielen sanaksi loop, lenkki. Tuote muodostuu kymmenistä eripituisista lenkeistä. Olen jälleen käyttänyt kudontatekniikkaa. Minulla oli useampia lankoja ja värejä työpydälläni kun aloitin neulomisen, mutta olen tuotteen viimeisen neulotun rivin pääteltyäni poistanut värikerroksia tuotteesta. Mukana oli aluksi kirkaan keltaista ja murrettua keltaista.

Aluksi tuotteen oli tarkoitus olla pidempi, ikään kuin mekko. Samaa ajatuksta olen käyttänyt Aree-Patton mekossa. Niin sanotusta hapsuosioista oli tarkoitus tulla mekon alaosa. Tuotetta neuloessani en kuitenkaan ollut tyytyväinen. Aloitin alusta useamman kerran ja kokeilin erilaisia lankoja ja väriyhdistelmiä. Mekon muoto ei tuntunut inspiroivan minua enää tarpeeksi. Lisäksi koin, että tuotteen alle suunnittelemani kotelomekon tulisi saada enemmän tilaa. Niinpä leikkasin yläosan kokonaan pois ja päättelin silmukat hapsuosion reunasta. Jätin tuotteen pois mielestäni hetkeksi ja seuraavana aamuna mallasin sitä itseni päälle. Päätin tehdä lenkkineuloksesta muhkean ylävartalon pukimen. Koin, että runsaalla yläosalla tavoitaisin parhaiten visuaalisen inspiraarionlähteeni (ks. kuva johdannon vieressä). Jälleen päädyin pitämään yläosan melko lyhyenä. Looshi on oikeastaan enemmän asuste kuin kokonainen tuote. Voisin kuvitella tuotetta käytettävän malliston ulkopuolisen tuotteen kuten denimhousujen kanssa. Tuote on pieniä värieroja lukuunottamatta symmetrinen edestä ja takaa.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

- 1. turkoosi rayon-chainette
100% rayon
- 2. oranssi Gjestal-Tinde
50% perulainen villa
50% tencell
- 3. musta ja vaalean harmaa Primavera
75% merinovilla
25% silkki
- 4. pohjalankana villasekoite

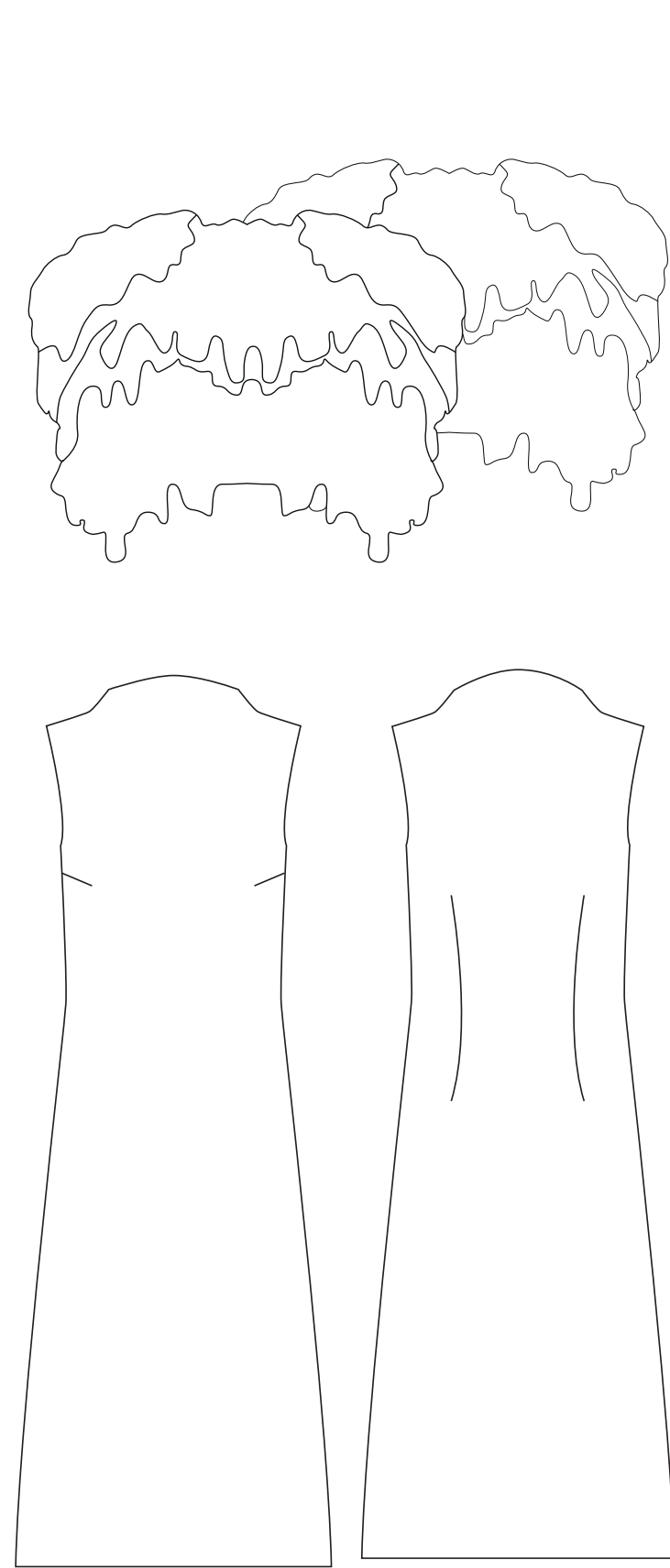
Ekpe-mekko

Ekpe-naamiashahmo on kuvattu johdantosivun viereen. Hahmo on insiproinut minua tämän asukokonaisuuden kohdalla. Löysin kirkaan keltaisen kankaan elokussa 2010 Lontoosta. Ostin sitä ensin vain pienen palan. Palasin kaupaan syyskuussa uudestaan sillä kangas oli jäänyt vaivamaan minua. Se, että löysin kankaan elokuussa määritteli paljon myös koko projektini suuntaa. Sen värit muistuttivat minua juuri ostamastani Moonmilk kirjasta.

Suuresta merkityksestään huolimatta en ole käyttänyt kangasta muissa toteuttamissani tuotteissa. Olen suunnitellut mallistooni Egungun-sortsit, jotka toteutetaan kyseisestä kankaasta. Tuotteen helmassa on pikeeraustikki ja sivusaumassa piilovetoketju.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

- 100% puuvilla

Ka-Jet neule

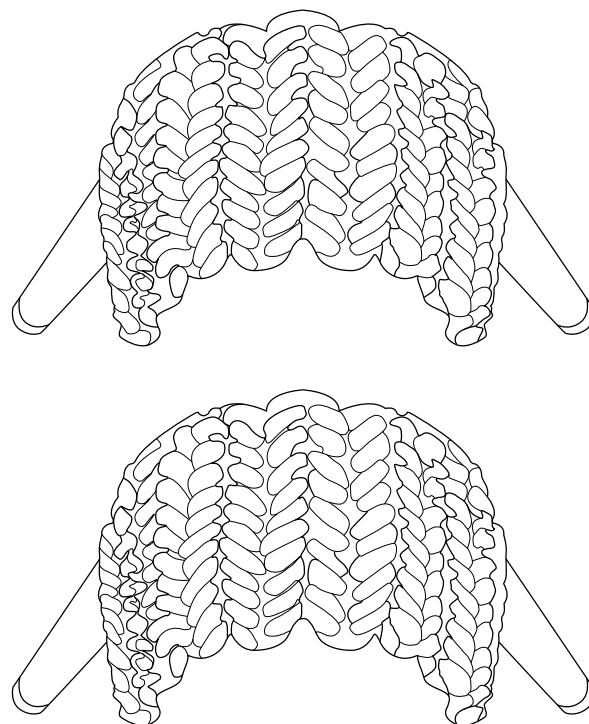
Tämä tuote syntyi tarpeistani tuottaa kolmiulotteinen rakenne, joka olisi tarpeeksi dramaattinen ja omaisi tiettyä seremoniallisuutta. Halusin jälleen korostaa olkapäitä ja luoda asukokonaisuudelle ryhdikkään olemuksen. Valitsin mustan värin osittain lankatilanteeni huomioon ottaen. Toisaalta halusin tuoda mallistoon selkeän eron värillisten ja ”värittömien” asukokonaisuuksien välille. Tämä tuote syntyi melko kivuttomasti, vaikkakin jouduin työstämään tekniikkaa useamman päivän ajan. Tässä neuloksessa olen käyttänyt hyväkseni niin sanottua ”lepotekniikkaa”. Tämän tekniikan omaksuin Danmarks Designskolessa (ks. lähteet, Strik Kompedium). Osa neuloista on levossa samalla kun osalle neuloista neulotaan useampi ylimääräinen kerros. Tein useita kokeiluja. Kokeilin eri kerrosmääriä sekä kerrattavien silmukoiden määrää kerralla. Halusin mahdollisimman kolmiulotteisen pinnan.

Lankojen suhteen tämä tuote oli hyvin haastava. Etsin pitkään sopivaa lankaa. Halusin langan, joka ei olisi tarpeeksi ohut eikä kovin kierteinen rakenteeltaan. Halusin toteuttaa tuotteen paksulankakoneella sillä ainoastaan tällöin saisin rakennettua tarpeeksi muhkean neulospinnan. Törmäsin useasti siihen ongelmaa, ettei Suomessa ole neulekonelankoihin erikoistunutta vähittäismyyntiä. Muutamia lankoja on tarjolla, mutta usein minimi tilaukset ovat hyvin suuria eriä. Viimein löysin silkkisekoitelangan. Käytin ostamaani Merinosilkkiä nelinkertaisena. Tämän lisäksi minulla oli käytössä kaksi Schoellerin mustaa kartiota. Yhteensä yhdessä silmukassa on siis kuusi kerrosta lankaa. Suurin työmäärä koituikin Merinosilkin kerimisestä vyyhdeiltä kerille.

Mielestäni onnistuin hyvin välittämään konkreettiseen muotoon sen, mitä olin luonnostellut mielessäni tämän tuotteen kohdalla. Olen neulonut selän muutaman mallikerran pidemmäksi kuin miehustan. Tuotteen neulomissuunta on pystysuuntainen.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:
Musta Grignasco Merinosilk (Decatito)
25% silkki
75% merinovilla
käsinpesu 30°C

Schoeller Sport Loden
100% villa
käsinpesu 30°C

Ekpo-mekko

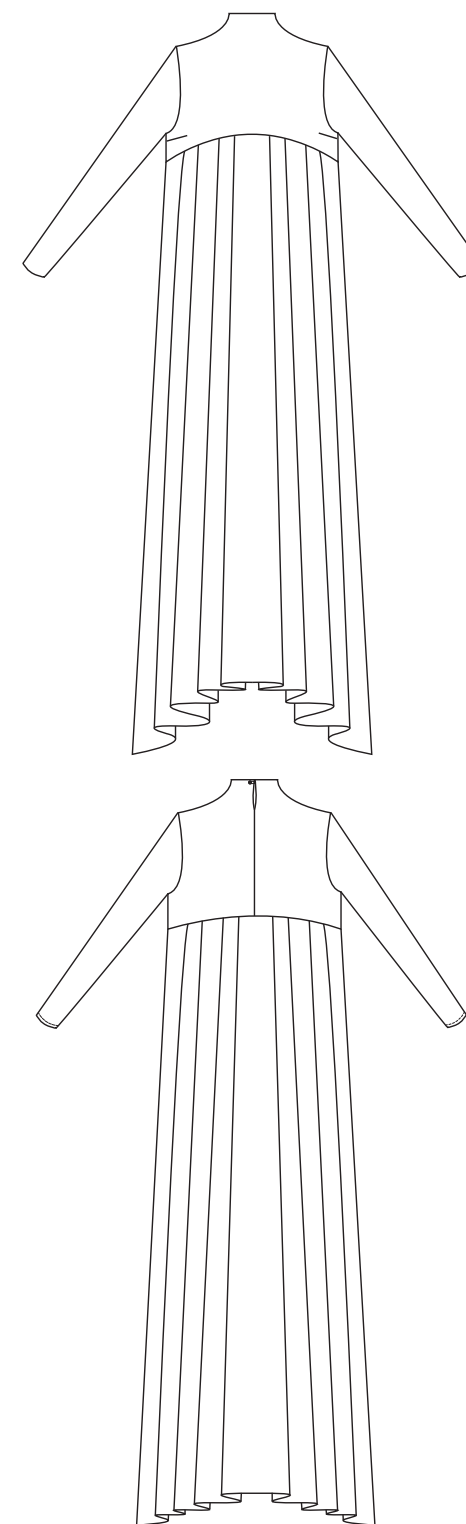
Olin aluksi suunnitellut Ka-Jet neuleen osaksi Akatahameen kokonaisuutta. Tarkoitukseni oli toteuttaa asukokonaisuus samalla teemalla kuin Akaya-shortsikokonaisuudessa. Mustan sifongin oli tarkoitus muodostaa Chileya-paidan tapaan pehmeä siirtymäkerros kahden erilaisen neulospinnan väliin. Kun Ka-Jet neule oli valmis, asettelin sitä nukan päälle ja asetin sifongin neulosken rinnalle. Pitkä sifonkipala roikkui maahan asti ja yllättäen kokonaisuus tuntui luonnolliselta ja jotenkin oikealta. Mietin pitkään miten ratkaisisin sifongin ”kohtalon” mutta kun katselin kaikkia tuotteitani rivissa havaitsin, että mustan neuleen ja sifongin yhdistelmä Akatahameen kanssa olisi jättänyt Makishi-hameen entistä enemmän kokonaisuuden ulkopuolelle. Halusi myös tuoda mallistooni tiettyä eleganssia, eksklusiivisuutta ja tyyliä. Asukokonaisuus on jotenkin hieman pelottava. Pitkä, hoikka nainen näyttää mekko yllään hieman haamulta.

Tästä syystä valitsinkin tuotteen nimeksi Ekpo. Ekpo on nigerialainen, voimakkaasti hierarkisoitunut miesyhteisö. Ekpo on Ibibio-kieltä ja tarkoittaa suoraan suomennettuna kummitusta tai esi-isää. Ekpokulttuurissa uskotaan, että esi-isät tulevat ohjaamaan ja kurittamaan jälkeläisiään erityisesti joulun aikaan ja kriisien kohdatessa. Musta asukokonaisuus edustaa mallistoni synkkää puolta. Tutkimani naamiotkin ovat toisinaan pelottavia ja karmivia. (ks. Galembo Phyllis, Maske).

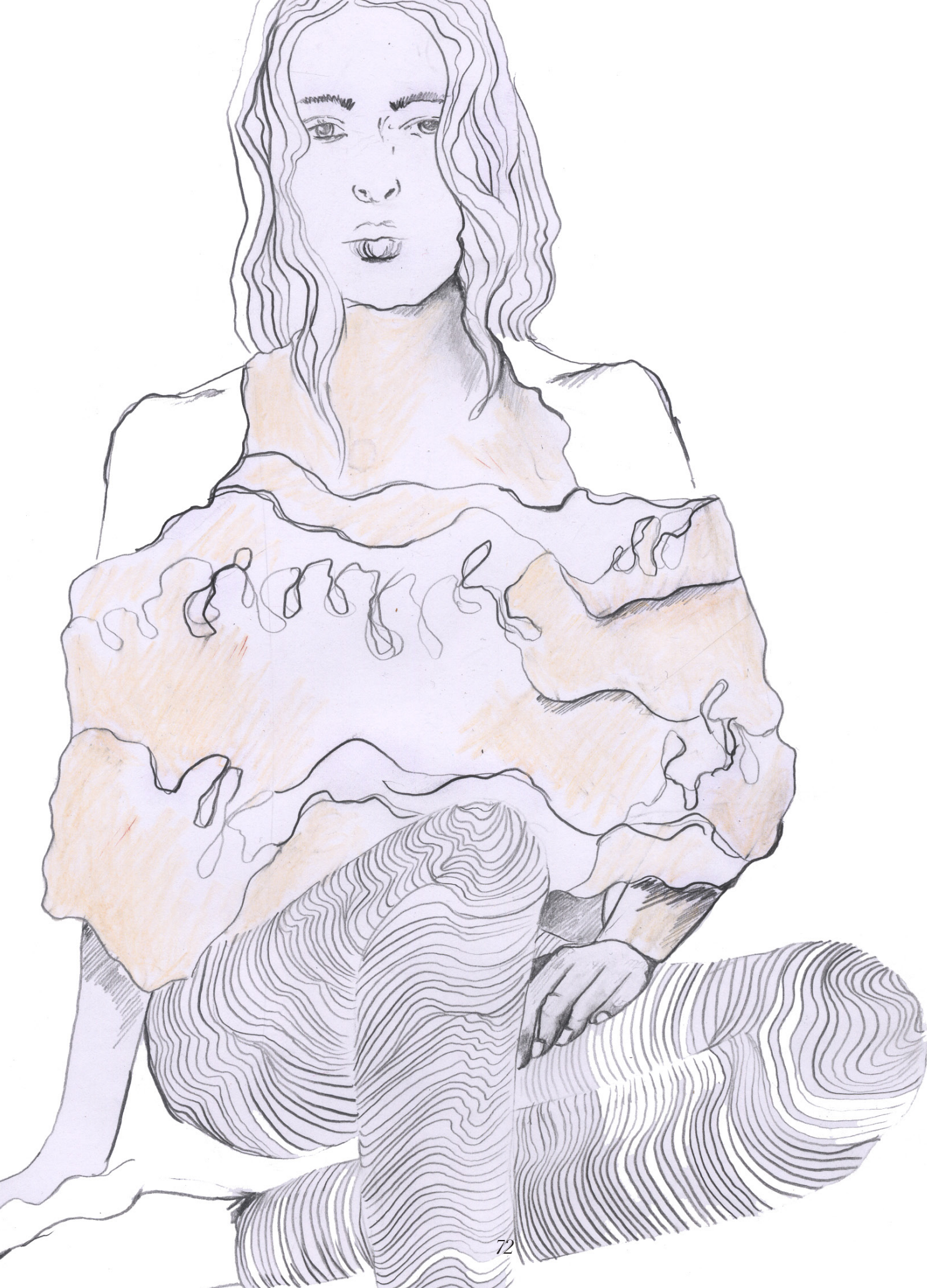
Sifonkia on laskostettu vyötäröltä. Kädentiet ja helma on jätetty raakareunaksi. Tuotteessa on kangasta kaksinkerroin kaikkialla muualla paitsi hihoissa. Niskassa on pieni halkio ja nappikiinnitys.

Materiaalina tässä tuotteessa on:

100% silkki

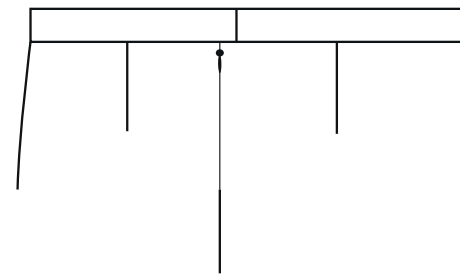
Atal-housut

Toteutin valkoisesta organzasta myös housut, mutta ne jäivät toteutettujen asukokonaisuuksien ulkopuolelle. Housut kuitenkin tuovat muunneltavuutta mallistoon. Housut toimivat myös irrallaan, itsenäisinä tuotteina yhdisteltyinä malliston ulkopuolisiin tuotteisiin. Vaikka mallistoni on puhtaasti konseptuaalinen, olen pienillä ratkaisuilla pyrkinyt tekemään siitä hieman käytettävämmän.

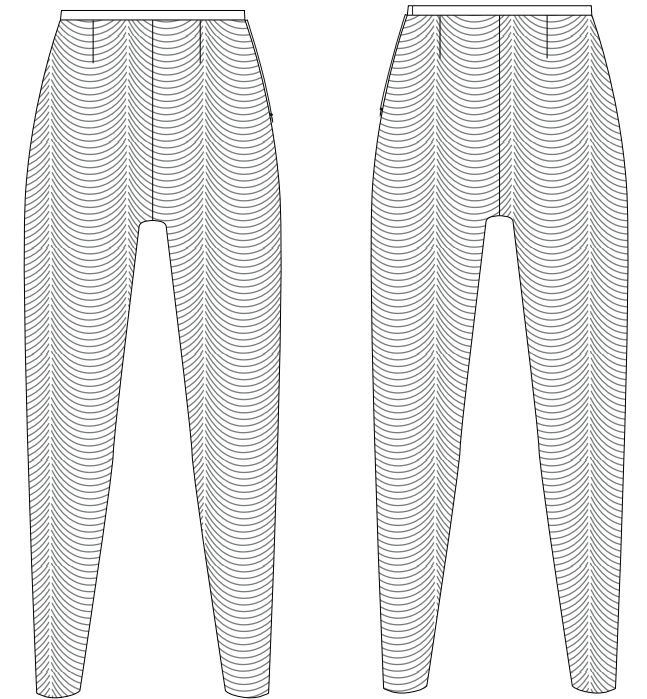
Atal-naamiojuhlan hahmot ovat leikkisiä ja värikkäitä, lapsekkaitakin. (ks. Galembo Phyllis, Maske s.83) Housuni ovat tyttömäiset ja hervät.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

Organza: 100% polyester
Loimilangat: puuvillaviskoosi
Käsinpesu 30°C

*yksityiskohta vyötäröltä
Sivussa on piiloketju.*

Egbele neule

Halusin housujen kumppaniksi pehmeän neuleen, jossa olisi samoja materiaaleja ja samaa muotokieltä kuin Kalewa-neuleessa. Halusin jättää olkapäät paljaiksi kuten Adora-paidassa. Tässä tuotteessa olkapäiden paljaus on pehmeämpää eikä paljasta pintaa näy niin paljon. Tuote toteutetaan kudontatekniikalla Kalewa-tuotteen tapaan. Tuote neulotaan osittain käsin ja osittain koneella.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. Gedifra Alpaca, luonnonvalkoinen

50% alpaka

50% villa

käsinpesu 30 °C

2. JG Naturgarn

70%,villa

30% soija

Käsinpesu 30°C

3. Patons Divine

76,5% akryyli

10,5% villa

10,5% mohair

2,5% polyester

käsinpesu 30°C

4. Schoppel Wolle

75% merinovilla

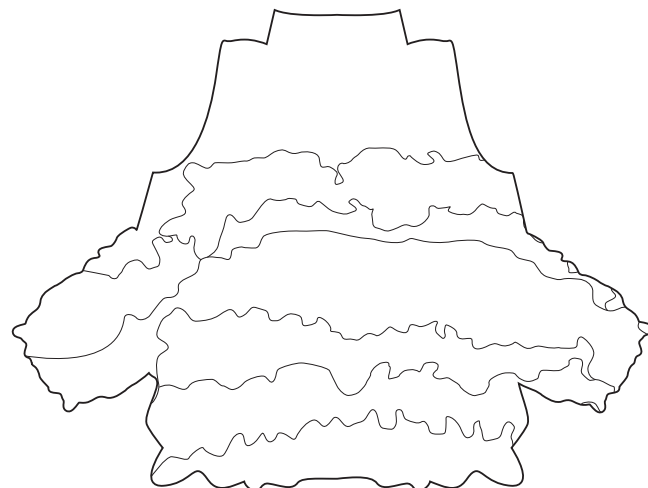
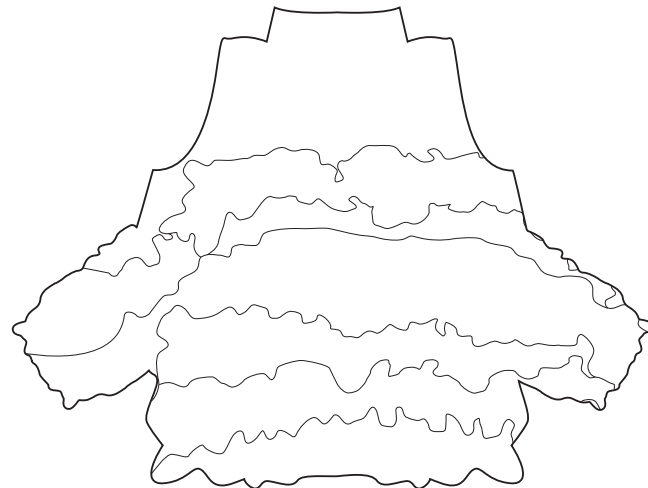
25% silkki

varovainen käsinpesu 30°C

5. Baby wool

100% villa

käsinpesu 30°C

Cegnon-mekko

Cegnon on eräs lintunaamiaisten hahmoista Samagan kylässä Burkina Fasossa. Alueen naamiot valmistetaan usein hauraista luonnonmateriaaleista kuten puuvillasta, ruohosta ja lehdistä. Naamiot hajoavat usein seremonioiden päätteeksi. (ks. Galembo Phyllis, Maske)

Cegnon on mallistoni näyttävin tuote; kuin sulkiaan pörhistelevä lintu. Tässä mekossa nainen tuntee itsensä uljaaksi ja rohkeaksi. Tämä tuote ei ole peittämistä vaan näyttäytymistä varten. Siinä yhdistyvät turkoosia ja ruskeaa lukuun ottamatta kaikki mallistoni värit. Mekko toteutetaan kudontatekniikalla sekä käsin, että koneella.

Tuote on pieniä värieroja lukuun ottamatta symmetrinen edestä ja takaa. Pääntiellä takana on pieni halkio ja nappi.

Materiaaleina tuotteessa on:

1.violetti rayon-chainette
100% rayon

2. luumu Gjestal-Tinde
50% perulainen villa
50% tencell

3. musta Primavera
75% merinovilla
25% silkki

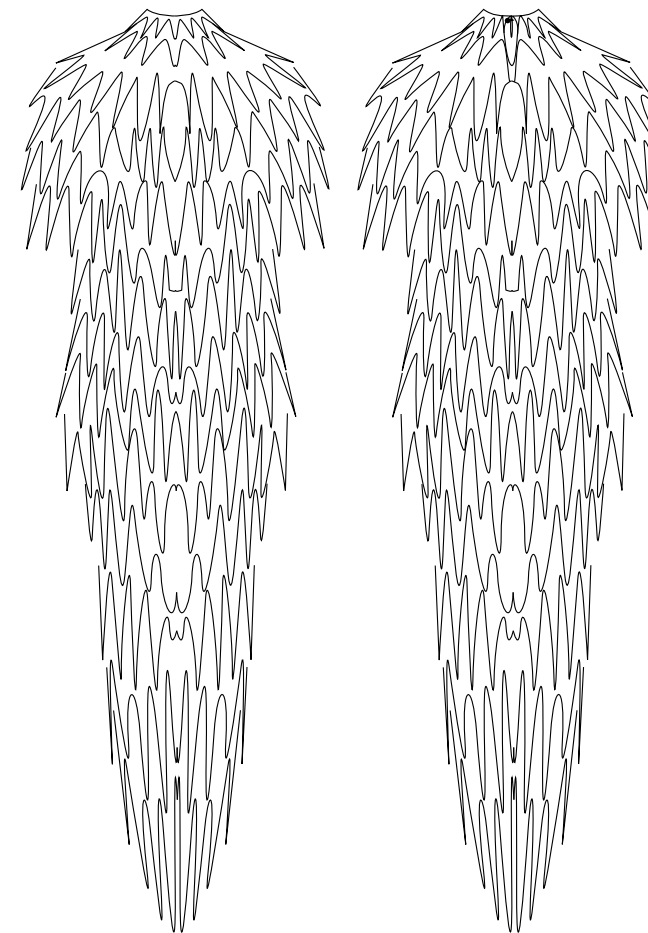
4. Pohjaneuloksessa:
Merssi merseroitu puuvilla
100% puuvilla

5. kierrätys silkki
100% silkki

6. Bamboo soft lanka
100% bambu

7. Kid Silk Mohair-lanka
75% Moair
20% Silkki

8. Puuvilla-folio lanka
100% puuvilla
lankaan kietoutuu folionauhaa

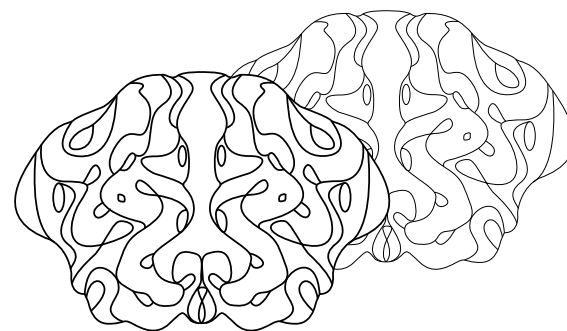
Ewokom neule

Tässä neuleessa toteutuu Ka-Jet neuleen tapaan lepoteekniikka. Kuviossa neulajärjestys ja kerrattavien silmukoiden määrä on erilainen, mutta muuten neulonta tapahtuu samalla periaatteella. Pääntie on korkea usean muun tuotteeni tapaan. Olen suosinut korkeaa pääntietä peittävyttä ja suojautumisen teemaa ajatellen.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

Musta Grignasco Merinosilk (Decatito)
25% silkki
75% merinovilla
käsinpesu 30°C

Schoeller Sport Loden
100% villa
käsinpesu 30°C

Plank-hame

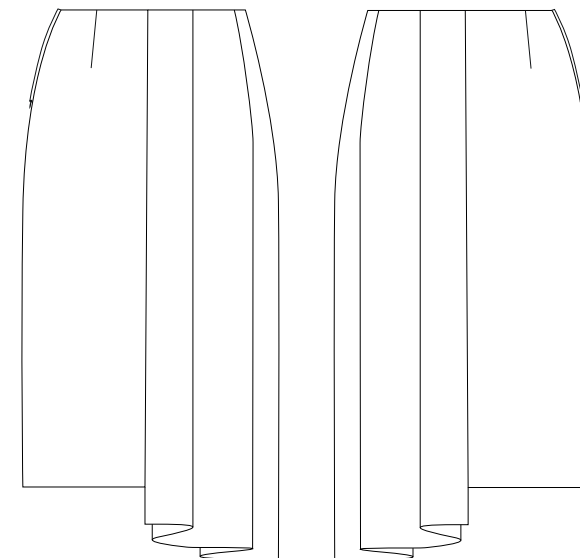
Tässä tuotteessa yhdistyy sifonki ja kirjoneule. Tuote koostuu samasta kirjoneuleesta kuin Akata-hameesta. Neulotun hameen päällä on vyötärökaitaleeseen kiinnittyvä sifonki.

Kangasta on laskostettu hieman vyötärön kohdalta liehureunan aikaansaamiseksi. Sifonkia on kahdessa kerroksessa.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. sifonki
100% silkki

2. musta ja luonnonvalkoinen Schoeller Sport Loden
100% villa

Mathom-paita

Tuote koostuu kokonaisesta sifonkipaidasta ja pääntielle sekä olkasaumaan kiinnityvästä neulososuudesta. Neulotun osuuden saa halutessaan irti. Ensin ajattelin pitää neulotun ”puuhkan” irrallisena asusteena. Halusin kuitenkin, että tuotteen yhteydessä on myös juuri se tuote, jonka kanssa haluan hapsuosuuden yhdistää. Sifonkipaita on yhtenevä Adora-paidan kanssa. Minua kiinnosti ajatus paljaasta ja hyvin korostetusta olkapäästä samassa tuotteessa. Langat ja väritykset ovat samoja kuin Cegnon-mekossa. Hapsuosuuden tulee olla tarpeeksi kevyt, jotta sifonki jaksaa kannatella neuloksen painon.

Materiaalit tässä tuotteessa ovat:

1. paidassa
100% silkki

1. rayon-chainette
100% rayon

2. luumu Gjestal-Tinde
50% perulainen villa
50% tencell

3. musta Primavera
75% merinovilla
25% silkki

4. Pohjaneuloksessa:
Merssi merseroitu puuvilla
100% puuvilla

5. kierrätys silkki
100% silkki

6. Bamboo soft lanka
100% bambu

7. Kid Silk Mohair-lanka
75% Moair
20% Silkki

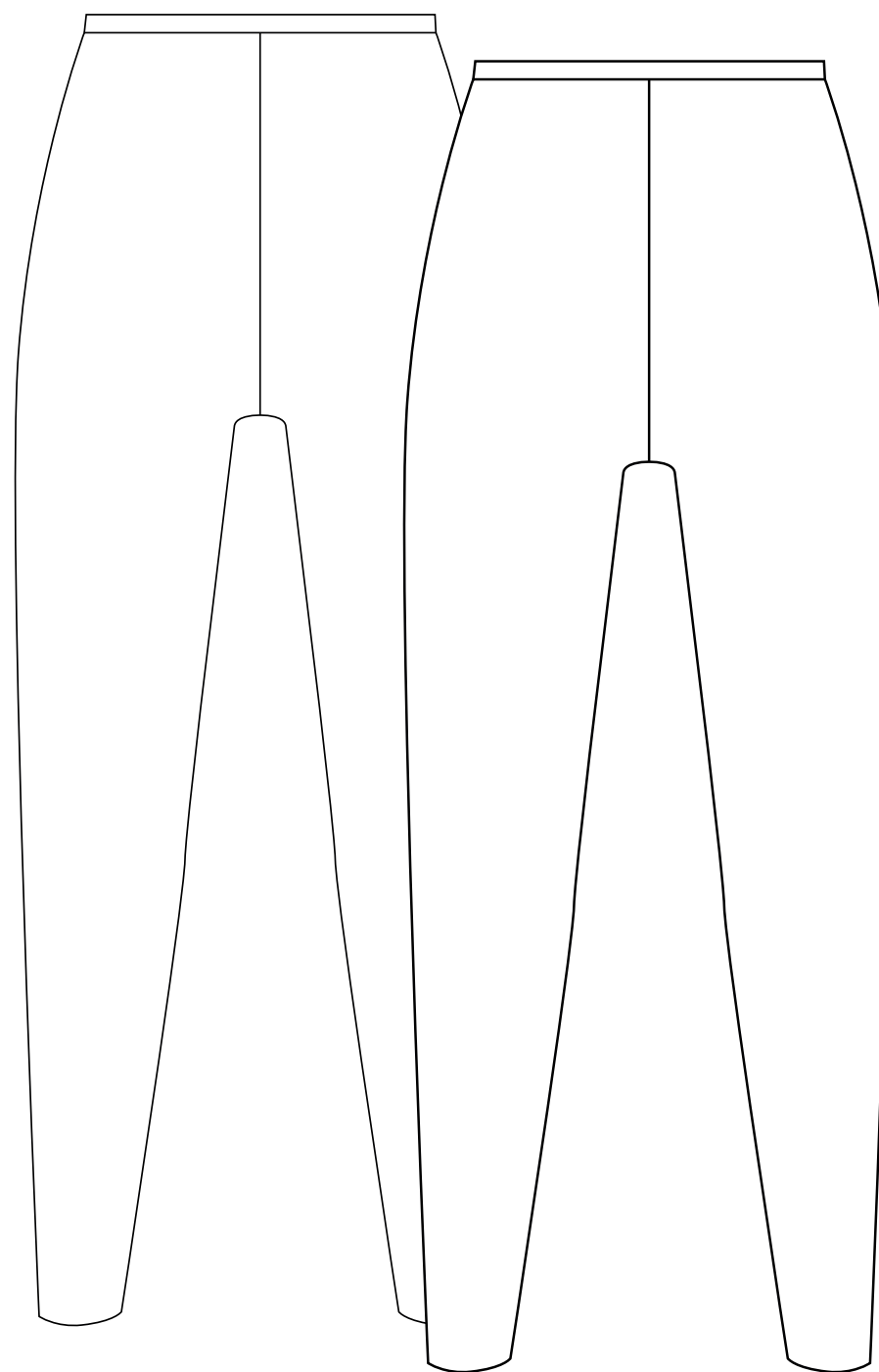
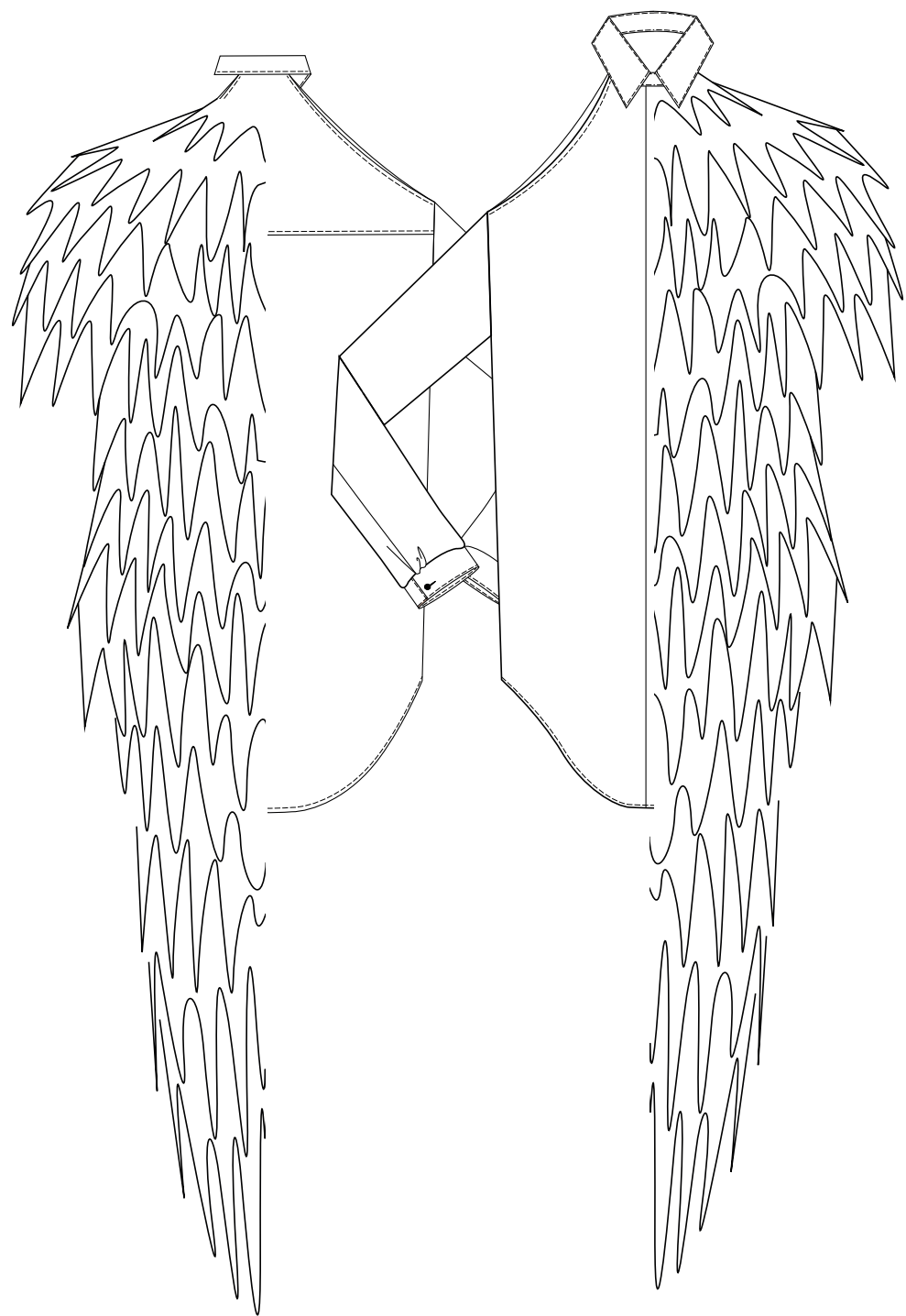
8. Puuvilla-folio lanka
100% puuvilla
lankaan kietoutuu folionauhaa

Kapada-housut

Mallistoni kapeat housut ovat kokonaisuuden käytettävimpiä tuotteita. Näitä housuja voi hyvin yhdistellä kaikkien malliston tuotteiden kanssa. Haluaisin toteuttaa housut jacquard-neuloksena. Tällöin niiden käytettävyys paranisi ja teknisen nurjan lankalenkit eivät puettaessa takertuisi varpasiin.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. musta ja luonnonvalkoinen Schoeller Sport Loden
100% villa

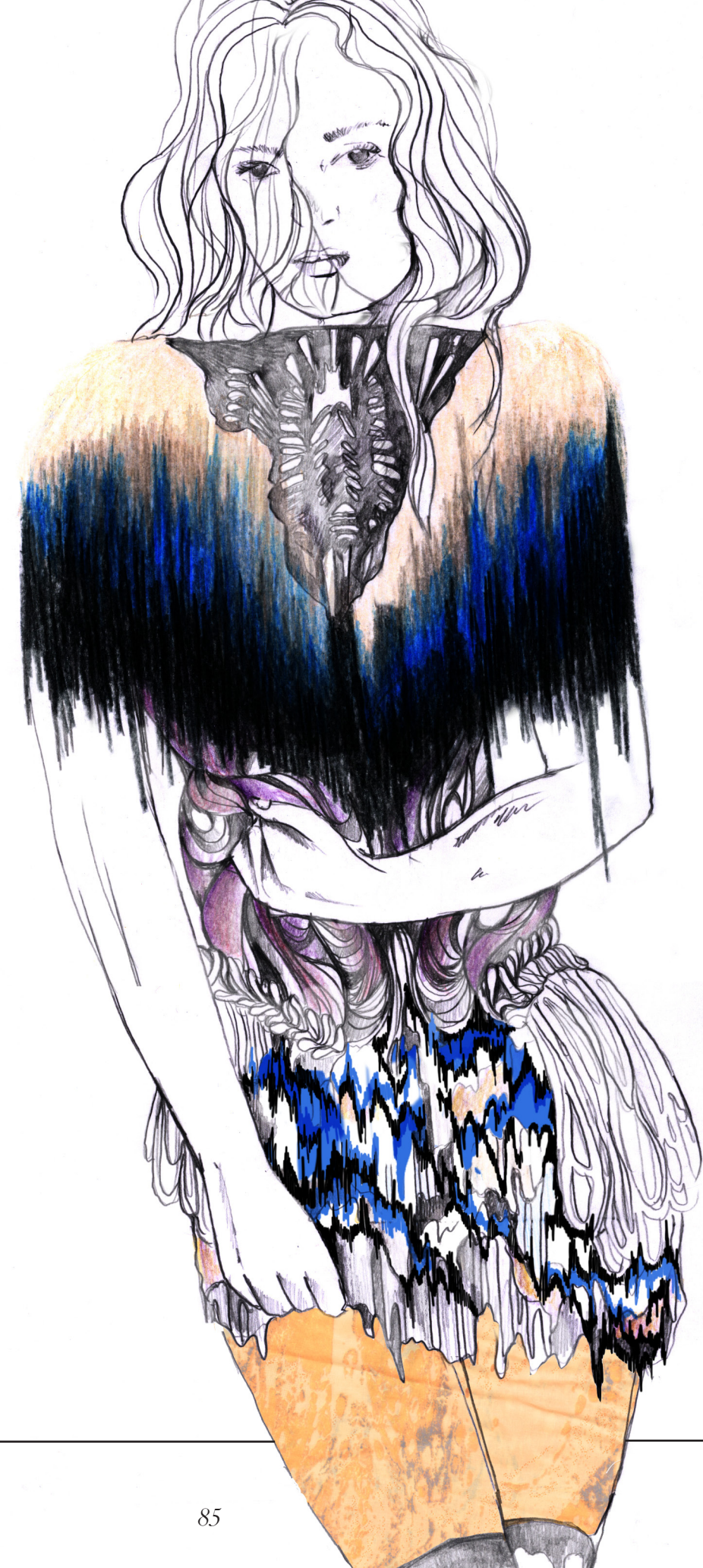

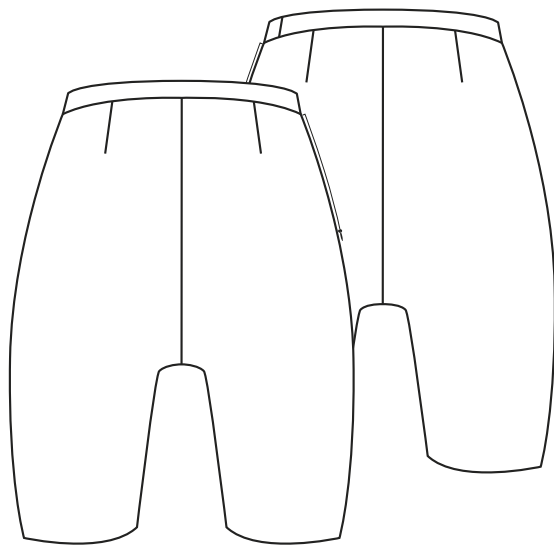
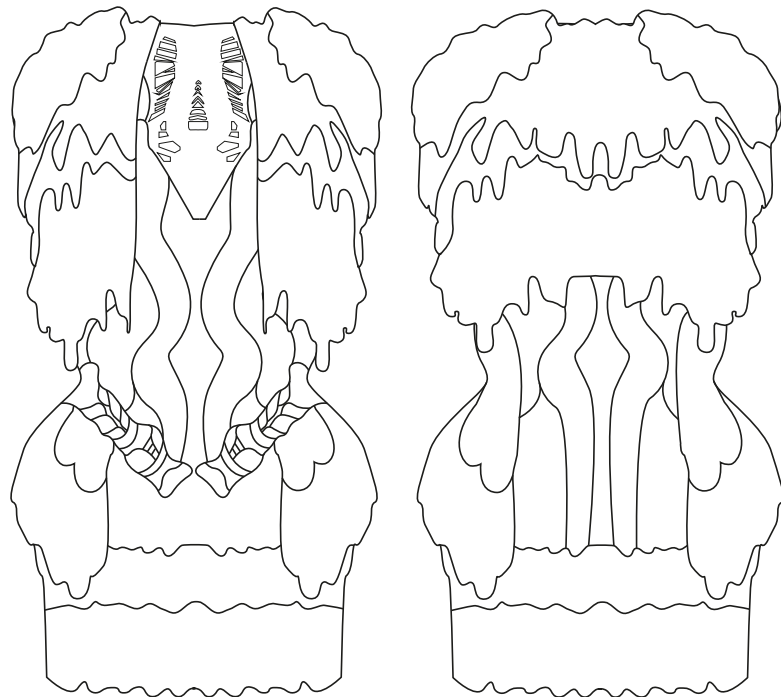

Egungun hahmot edustavat vierailijoita esiisien maasta, jotka ilmestyvät hautajaisissa ja kuivan kauden juhlissa. Henget vierailevat ensin yksittäisten perheiden luona siunaten heitä. Tämän jälkeen he tanssivat kaduilla siunaten koko kylää. Egunguneilla on mystisiä, kummitusmaisia piirteitä. Nimi tarkoittaaakin piilotettua voimaa. Hahmojen asut on tehty useista kangaskerroksista. Asujen osia voidaan kääntää ylösalaisin ja puvun sisältä paljastuu uusia elementtejä. Kun hahmot alkavat

tanssia, niiden olemus muuttuu täysin. Kun vauhti kiihtyy, kangaskerrokset alkavat muodostaa pyörteitä ja värirenkaita. Alkuun möykkymäiset asut muodostavat lopulta hurjasti pyöriviä elementtejä.

Galembo Phyllis, 2010, Maske

Egungun-shortsit

Tämän asukokonaisuuden kohdalla minua on inspiroinut edellisen aukeaman kuva Egungun naamiaisista. Olen inspiroitunut kuvan väreistä ja hahmon mystisyydestä.

Shortseilla on sama kapea muoto kuin Akaya shortseilla-kin. Ne sopivat housujen tapaan käytettäväksi usean malliston tuotteen kanssa. Ohut puuvillakangas tekee tuotteesta pehmeän ja kevyen. Sivussa on huomaamaton piiloveto-ketju. Vyötäröllä on sama rakenne kuin Atal-housuissakin.

Materiaalina tässä tuotteessa on:

100% puuvilla

Aree Patton-mekko

Tässä tuotteessa yhdistyy usea jo aikaisemmassa tuotteessa käyttämäni teema, tekniikka ja lanka. Tämä tuote on ikään kuin palapeli, joka rakentuu useasta erilaisesta neulostekniikasta. Erikseen neulotut palat kiinnitetään toisiinsa joko virkkaamalla tai vuoropistoin. Tämän tuotteen valmistuksessa käytetään lepotekniikan lisäksi kudontatekniikkaa ja muita kolmiulotteisia silmukansiirtotekniikoita.

Tätä tuotetta on tarkoitus käyttää Kapada-housujen, Ekpo- tai Ekpe mekon kaltaisten tuotteiden kanssa. Pienillä muutoksilla stailauksessa tuote saa useita eri ulottuvuuksia.

Materiaaleina tässä tuotteessa on:

1. rayon-chainette
100% rayon
2. Gjestal-Tinde
50% perulainen villa
50% tencell
3. musta Primavera
75% merinovilla
25% silkki
4. Merssi merseroitu puuvilla
100% puuvilla
5. kierrätyssilkki
100% silkki
6. Bamboo soft lanka
100% bambu
7. Cashwool
50% villa
50% Cashmir

7. Arviointi

Kun tulin Suomeen marraskuussa 2010, oli minulla valtava hinku päästä viimein suunnittelemaan omaa mallistoani. Samalla minulla oli pelko ja huoli, että olisin kovasti jäljessä luokkatovereitani. Olivathan muut aloittaneet valmistelut jo pari kuukautta aikaisemmin. Sukelsin suunnitteluprosessiin pää edellä suunnattomalla vimmalla. En usko, että tuo vimma on vieläkään laantunut. Sillä vimmalla olen vienyt projektini päätökseen kertaakaan pysähtymättä, kertaakaan perääntymättä. En tiedä onko periksiantamattomuuteni ollut haitaksi vai hyödyksi. Koin koko ajan, että minulla on valtava kiire. Ilman tuota kiireen tunnetta olisin tuskin saanut kaikkia tuotteita valmiiksi. Toisaalta nyt mietin, että olisin halunnut käyttää vielä enemmän aikaa pohdiskeluun, lukemiseen ja ajatusten kasaamiseen. Toisaalta olen tinkimättömästi pyrkinyt pysymään aikataulussa. Olen löytänyt itsestäni järjestelmällisyyttä, mitä en tiennyt aikaisemmin omaavani.

Olen oppinut valtavasti. Olen omaksunut paljon tietoa neuleen teknisistä ominaisuuksista ja mahdollisuuksista. Lisäksi olen haalinut valtavan lähdekirjaston täynnä kuvia ja teoksia, joissa riittää penkomista vielä pitkäksi aikaa.

Ensimmäinen neulemallistoni on toivottovasti vasta alkusoitto. Olen astunut neuleen ja neulomisen viitoittamalle tielle ja aion pysyä sillä tiellä vielä pitkän tovin. Vaikka olenkin uupunut pitkän rupeaman jälkeen, olen varmasti pienen tauon jälkeen taas puuhailemassa neulekoneella.

Toivoisin tuotteiden olevan pitkäikäisiä. Minulle on kuitenkin ollut tärkeintä saavuttaa haluamani tunnelma ja voittoa toteutukseen liittyvät haasteet. Suurimmat haasteeni ovatkin olleet lähinnä teknisiä ongelmia. Neulomiseen liittyy paljon yllättäviä ongelmatilanteita, jotka täytyy pystyä ratkaisemaan parhaalla mahdollisella tavalla. Usein ongelmat liittyvät koneiden toimintaan tai langan ja toivotun tekniikan väliseen ristiriitaan. Neulominen vaatii paljon materiaalituntemusta ja kärsivällisyyttä. Suuri haaste on ollut ehjän ja visuaalisesti hallitun kokonaisuuden rakentaminen.

Koko prosessini ajan olen konkreettisen työskentelyn taustalla tehnyt paljon ajatustyöskentelyä. Työskentelyni ohessa pidin oppimispäiväkirjaa, jota päivitin noin viikon välein. Mukana on ollut paljon pohdintaa myös suunnitteluidentiteetistäni. Neulominen tuntuu luontevalta ja kiinnostavalta tavalla työskennellä. Uskon, että tämänkaltaisesa työskentelyssä on minun oman suunnitteluidentiteettini

ydin. Minulle muoti on ennen kaikkea fantasiaa, mielikuvia ja tunnelmakuvausta. Tähän olen aina ja kaikessa pyrkinyt oman mallistoni kohdalla.

Valokuvien ja esityskuvien avulla olen pyrkinyt havainnoimaan sitä ajatusta, joka minulla on mallistooni pukeutuvasta naisesta. Projektini osaksi valmistan elokuussa vielä videon kuvaaja Noora Lehtovuoren kanssa. Haluamme videoon loppukesän auringonnousun sekä -laskun värejä. Tarkoituksenamme on kuvata mallistoni vaatteet tanssijoiden päällä ja näin tutkia liikettä tuotteissani. Lisäksi tarkoituksenamme on tehdä yhteistyötä valoihin sekä musiikkien erikoistuneiden ihmisten kanssa. Videoprojekti on kuitenkin vielä alkutekijöissä. Lopullinen video liitetään osaksi opinnäytemallistoani.

*Eräs kanssaopiskelijani kokeili Aye Loja neulettani ja huudahti:
Ihana! Tuntuu aivan siltä kuin joku halaisi.
Ihanan turvallinen tunne.”*

Tunsin onnistuneeni!

LÄHTEET

OMA DOKUMENTOITU KUVAMATERIAALI:

-Natural History Museum, London
-Musée du Quai Branly, Paris
-Kew-gardens, London

INTERNET:

<http://www.skidmore.edu/academics/arthistory/AfricanBodyArts/index.html>
<http://www.sacred-texts.com/afr/yor/yor07.htm>
<http://www.jstor.org/>

-British Museum, database, London
http://www.britishmuseum.org/explore/explore_introduction.aspx
http://www.britishmuseum.org/research/search_the_collection_database.aspx

MUU MATERIAALI:

-elokuva: Koyaanisqatsi, 1982, ohjaus: Godfrey Reggio, musiikki Phillip Glass
-elokuva: Le scaphandre et le papillon 2007, ohjaus: Julian Schnabel

Keskustelut Tarjaleena Tuikkasen kanssa tammi-helmikuu 2011
Keskustelut Tarja Rantasen kanssa jouluku-helmikuu 2011
Keskustelut Tine Winter Rysgaardin kanssa Danmarks Designskole:ssa
kesäkuussa 2010

BLOGIT (Kaikki sähköiset lähteet tarkistettu 18.4.2011)

<http://historyofourworld.wordpress.com/>
<http://www.knitkicks.co.uk/>

KIRJALLINEN MATERIAALI

Inspiraatiomateriaali:

Audubon John James, 1997, Birds of America, Hertfordshire, Wordsworth Editions Ltd
Bishop. A.C, Hamilton. W.R, Woolley. A.R, 2001, Philip's guide to minerals rocks & fossils, London,
Octopus Publishing Group Limited
Busbey III, Coenraads, Roots, Willis, 1999, Rocks & Fossils, Singapore, Weldon Owen Pty Limited
Derges Susan, 2010, Elemental, Göttingen, Steidl Publishers
Galembo Phyllis, 2010, Maske, London, Chris Boot Ltd
Gordon Leah, 2010, Kanaval, London, Soul Jazz Publishing
Green-Armytage Stephen, 2000, Extraordinary Chickens, New York, Harry N. Abrams Inc.
Grønning Karl, 1997, Decorated skin, A World Survey of Body art, London, Thames & Hudson

Haeckel Ernst, 1974, Art forms in nature, New York, Dover Publications, INC.
Harald Hansen Henny, 1978, All Världens klädedräkter, Stockholm, Almqvist & Wiksell AB
Jones Chris, Ball Alex, 2004, Close-Up, London, The Natural History Museum
McGinley Ryan, 2010, Moonmilk, London, Mörel Books, Authors and Artists
Pyykinlinna, 1989, Naamion Takana, Tampere, Frenckellin Kirjapaino Oy

Tutkimukselliset lähteet:

Galembo Phyllis, 2010, Maske, London, Chris Boot Ltd
Lönnqvist Bo, 2008, Vaatteiden valtapeli, Näkymättömän kulttuurianatoimia, Jyväskylä, Gummerrus

Neuletekniset lähteet:

Black Sandy, 2002, Knitwear in fashion, London, Thames and Hudson
Designskole Kolding, 2008, Strik kompedium
Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer, Ring, 2002, Ammattina vaate, Porvoo, WSOY,
Ellen Alison, 1992, The handknitter's design book, A practical guide to creating beautiful knitwear, Devon,
A David and Charles Book
Fasset Kaffe, 1985, Glorious Knitting, London, Century Hudson
Griffiths Melody, Stanfield Lesley, suom. Tiula Pääsky, 2000, Neulojan Käsikirja, Jyväskylä,
Kustannusosakeyhtiö Otava
Haavisto-Heikkinen-Honkiranta-Mikkola, 1987, Neuleita: Peruskaavoja-Kuositteluja, Helsinki,
Valtion painatuskeskus
Korhonen Ilona, Österman Jenni, 2010, Neulekirja, Tähtäpäät ja muut lempineuleet, Jyväskylä, Gummerrus
Lee Ruth, 2007, Contemporary knitting for textile artists, London, Batsford
Messent Jan, 1989, Wool'n Magic, Kent, Search Press Limited
Pope Hazel, 1993, The Machine Knitters Design Book, A practical guide to creating beautiful
Sharp Sheila, 1986, Textured patterns for machine knitting, London, B T Batsford Ltd
Stanfield Lesley, 1992, The Knitting Stitch Manual, A new collection of over 300 illustrated in colour with
easy-to-follow charts, London, Cassell

kiitokset

*Jussi Hauhia, Mira Vepsäläinen, Anne Vepsäläinen, Jukka Vepsäläinen, Arja-Liisa Salminen,
Juhani Salminen, Saana Hellsten, Franciska Hjermov, Nhallely Gustafsson, Nadja Friis,
Lankakauppa Heini, kanssaopiskelijat
Alexander McQueen*

*Esa Lukala, Kiia Koski, Heikki Saros, Marjut Yli-Mäyry, Tarja Rantanen, Tarjaleena Tuukkanen
Terttu Meuronen, Sirkka-Liisa Hölttä*